بیاد ۱۷ دی

زن در قرن بیستم

نگارنده :

خانم قریشی [illegible]

۱۷ دی ۱۳۱۶

چاپخانه ایران

بیاد ۱۷ دی

زن در قرن بیستم

[illegible]

خانم تربیت

۱۷ دی ۱۳۱۶

چاپخانه ایران

رسالهٔ «زن درقرن بیستم» که بخشی است از «تاریخ جهان‌زنان» تألیف نگارنده وهنوز بطبع نرسیده‌بسپاسگذاری و تجلیل روز پیروز ۱۷ دی ماه ۱۳۱٤ که شاهنشاه عظیم‌الشأن وبزرگوار ایران **اعلیحضرت‌همایون رضاشاه پهلوی** در عصر درخشندهٔ خود زنان ایران را از زبونی و اسارت‌خلاصی‌داده و آزادی بخشیده و آنهارا بسوی‌پیشرفت و تعالی راهنمائی و ارشاد فرموده‌اند منتشر و بجامعهٔ‌بانوان ایران‌تقدیم میشود .

زن در قرن بیستم

در قرنهای هیجدهم و نوزدهم زنها
قدمهای وسیع و برجسته ای در جاده علم
وادب و صنعت و عمل برداشته و توانستند
موقعیت اجتماعی خود را نسبت به سابق
محکمتر نموده و لیاقت خود را بجهانیان
ثابت نمایند که تنها در اداره خانه و
پرورش فرزند [illegible]
[illegible]
و فنونی که وارد می شوند می توانند
باندازه مردان در آن رشته ابراز هنر و
استعداد نمایند ، ولی بعلت تأثیر عادات
[illegible] زندگانی زن و مردها اواخر
قرن [illegible] و [illegible] در
همهٔ ممالک [illegible]
برقرار و [illegible]
اجتماعی بزنها حق مداخله نداده و خود
را طبقهٔ آمر و حاکم [illegible] ، اما
در اواخر قرن نوزدهم و اوائل قرن بیستم
باپیشرفت های سریع تمدن و تکامل افکار
و عقاید راجع به طرز و روش زندگی
زنها ملتفت شدند که برای سعادت جنس
بشر و سلامت فرزندان خود باید در امورات
اجتماعی شرکت جسته و در گشایش مشکلات
زندگی از کارهای مادی و معنوی نسبت
بمردان دریغ روا ندارند و مردها نیز
متوجه این نکته شدند که اگر از تدابیر
و فعالیت این رفیق زندگی در کارهای
اجتماعی تیزیاری و مساعدت بنمایند پیشرفت
آنها سریعتر و رفاه و سعادت آنها کاملتر
خواهد بود بدینجهت بواش بواش زنها از
گوشه های خلوت و انزوا بیرون آمده و
پاسستی و رخوت در سکوت و خموشی
نشستن و در میان چهار دیوار بکارهای
[illegible] پرداختن مشغول شدن خود را
خلاصی داده در میدان کار و فعالیت شروع
بجولان نمودند ولی تا موقع جنگ بین
المللی وارد عرصه سعی و عمل شدن خانم
ها بانظار آنان و تمسخر تلقی شده و بسیاری
از مخالفین این جنس فعالیت و شرکت
بانوان را در حیات اجتماعی یک امر بیجا
و زائد دانسته و دائم در گوشه های ساکت
خانه نشستن لباس شستن و جارو کردن و
آبگوشت مهیا نمودن خانم ها را صحیح و
معقول و مطابق قانون خلقت و طبیعت خیال
کرده و می پنداشتند که زنها تنها برای
انجام چنین کارها خلق شده و بی جهت
زائد بر وظیفه خود کار کرده و عرصهٔ فعالیت
را بر مردان تنگ می نمایند ولی موقعیکه
یک مرتبه آتش جانسوز جنگ بین المللی
بدامن تمام ملتها سرایت نموده و اولین
گلوله ها و خمپاره ها از زمین و آسمان

پا به میدان گرفت و مردها مجبور شدند که کارخانه ها و ماشینها و کشتزارها را ترک گفته و برای جنگیدن و دفاع از میهن و سرحدها بشتابند آنوقت زنها کاردانی و مهارت خود را بجهانیان نشان داده در سر کارخانه ها و مزارع و ماشینهای ادوات قرار گرفته و در جنگ نیز بمردان کمک کرده ثبوت رسانیدند که تا چه اندازه هر کشور بدانش و کاردانی زنها احتیاج دارد و هر اندازه که زنهای یک مملکت از کارهای مردانه سررشته داشته و لیاقت انجام آنها را دارا باشند بیشتر بنفع آن کشور است .

بعد از اتمام جنگ بین المللی بسیاری از مردان که تا آنوقت مخالف کار کردن زنها و ورود آنها در مصالح اجتماعی بودند خود آنها مشخصاً از طرفداران و مدافعین حقیقی بانوان گشته در اینخصوص کتابها ایجاد کرده و مقاله ها و رساله ها نگاشته منافع شرکت بانوان را در تمام کارهای ملی و اجتماعی یک یک شمرده و وسائل ورود آنها را در تمام امور اداری که بکشور و میهن فائده بخش است فراهم آوردند و در کتاب زندگی در صفحه کار و فعالیت بر سطور این نظریه که خداوند مرد و زن را برای انجام دادن کارهای مخصوصی آفریده است قلم بطلان کشیدند و بر آن ها واضح و مبرهن شد که کاردانی و با اطلاع بودن زن در امورات کشوری و اجتماعی هرگز مانع انجام وظائف طبیعی او نیست چنانکه هیچگاه با اطلاع بودن یک زارع و دهقانی از مسائل سیاسی و اجتماعی و اقتصادی بر امورات کشاورزی آن زیانی وارد نیاورده بلکه در سایه همان دانش و اطلاع با وضاع و اقتصادیات جهان و باخبره و دانا بودن در امور چگونگی کار همان صد چندان به بهبودی محصولات و ثمرات سعی و عمل او افزوده و بر تمول و رفاه و سعادت او و اطرافیان او کمک کرده است

مثل احتیاج مادر اختراع است نه تنها در مادیات صحیح و وارد است بلکه در اخلاق و افکار و طبایع نیز این مثل مصداق پیدا می کند چنانکه جنگ بین المللی علاوه بر آنکه بیوه زنها و زنهائی را که حیات و جدال و کشمکش زندگی کشانده یک فائده بزرگ دیگر آنهم این مطلب می باشد که در زنها حس اعتماد بنفس را تقویت داد و اغلب آنها اینمسئله را فهمیدند که بدون یاری و دستگیری مرد هم ادامه زندگی نموده و می توانند نفس خود را اعاشه و فرزندان خود را اداره نمایند و لازم نیست که در زندگی همیشه اتکالی بار آمده و چشم خود را بدست مرد دوخته و برای لقمه نانی گرفتار انواع جفا و بدبختی شوند و یا در غیاب مرد دست احتیاج و معاونت بسوی دیگران دراز کنند .

علاوه در جنگ بین المللی وقتی که زن همسر و پسران خود را پهلوی خویش ندید احساس کرد که کشور و میهن محتاج فعالیت و فداکاری او است و شوهر و فرزندان دور در جدال و میدان های جنگ انتظار یاری و معاونت و پرستاری و اقدامات او را دارند لذا بلا درنگ وارد معرکه جهان شده و با کمال جدیت شروع بکار کرده حتی نه تنها در کارهای امنیت و سلامت و آسایش او دخالت بلکه [illegible] در امورات

جنگی نیز داخل گردیده و کمک های شایانی به مردها نمود در زیر بارش گلوله ها از زخم دیدگان پرستاری و مواظبت کرد و هزاران هزار زن امریکائی در یافت مزد و یا در موقع احتیاج در مقابل مزد نا چیزی و قلیلی برای افراد قشون لباس می دوختند و زنان دارا و متمول اغلب به افراد ارتش تحفه و هدایائی فرستادند

در کشور انگلیس زنها در مدت جنگ همت و جدیت غریبی نشان دادند برای اینکه صادرات آلمان را بکشور خویش متوقف ساخته و منتها احتیاج ملت و قشون را رفع کنند از منابع کار خانجات آلمان کاملا صرف نظر نموده و آنچه که خود داشتند با آن قناعت ورزیدند و در این خصوص بدولت مساعدت های زیاد کردند و خود وارد کارخانها شده و بکار مشغول گردیدند در خدمات عام المنفعه و بهداشت قشون و افراد فوق العاده جدیت نمودند مانند «مادام نایتینگل» معروف انگلیسی که در سال ۱۸۵۴ در جنگ کریمه در قشون بوده و مریضخانه های سیار و سرویس های منظم را ایجاد و دائر نمود در جنگ عمومی نیز بسیاری از بانوان انگلیسی در صلیب احمر قشون شرکت جستند .

زنان سایر کشور های هم که وارد جنگ شده بودند مانند زنان انگلیس از هیچگونه فداکاری و خدمت در راه نجات کشور خود کوتاهی نکردند ، در بلژیک ملکه الیزابت قصر خود را به مریضخانه تبدیل داده و خود لباس پرستاری پوشیده و شروع بمواظبت و پرستاری مجروحین کرد درمزارع واملاک خود پناهگاهی برای یتیمان وبی چیزان تاسیس نموده ودر موقع جنگ مخصوصا در زیر باران گلوله ها وارد قشون شده بین افراد آن آذوقه وهدایائی تقسیم و آنها را تشویق و تشجیع میکرد

در آمریکا زنها در جنگ بین المللی بسیار غیرت و همت بخرج داده و تنها با خدمت در امورات خود به اکتفا نکرده بلکه در تمام امورات اجتماعی مساعی ومجهودات خویش را مصروف می داشتند دختران جوان آموزشگاهها و تحصیلات خود را ترک گفته وارد اداره ها وکارخانها شده و برای قشون مهمات و آذوقه جنگی تهیه مینمودند و جمعیت صلیب احمر زنان از مجروحین و خانواده ها کمک و دستگیری میکرد .

زنان اتریش و آلمان هم در مقابل دشمن فوق العاده جدیت و پافشاری نموده تمام زنان نجبا و اشراف آلمان ودر جلو آنها زن ویلهلم آلمان در هر خدمتی که دولت و میهن آنها احتیاج داشت وارد شده و کار کردند و در آن موقع عده کار- گران زن در آن کشور به نسبت صدی هفتاد و پنج نفر رسیده بود حتی امپراتریس اگوستا ویکتوریا شخصا وارد خدمات ارتشی شده و کار میکرد ودر قشون رتبه کلنلی را احراز نموده بود .

خلاصه چنانچه بسیاری از قوای مجهول طبیعت مانند الکتریسیته و رادیو و بیسیم و غیره که تا قرن بیستم مجهول مانده بود و در این قرن بقدرت و منافع عظیم و فوائد بیشمار این قوا پی برده شده و کشف گردید قدرت وقوه زن نیز در کارها وامورات اجتماعی از آن مطالبی بود که تا آنوقت بقدر و قیمت حقیقی و ارزش واقعی او پی برده شده و جنگ بین المللی هم یکی از آن عوامل عمده ای

بود که بکشف و پدیدار شدن این قدرت کمک کرد.

در قرن بیستم در وضعیت شخصی و اجتماعی زن تحولات وتبدلات زیادی رخ داده وجسم و روح او در تحت تاثیر نیکوی این تغییرات پیشرفت ونمو سریعی نمود واز قید بندها و فشارهای گوناگون که عادات غلط قرنها بدو تحمیل کرده بود خودرا خلاصی داده واز هوای فرح بخش آزادی روح و دماغ و پیکر او نضج کامل یافت و دوشا دوش مردان قدم در جامعه ترقی و تعالی گذاشت که در این مقال از ترقیات ونهضت های زنان درقرن بیستم و چگونگی توفیق و کامیابی آنها مختصرا ذکر خواهیم کرد.

در انگلستان — در اواخر قرن نوزدهم نهضت های زنان در امریکا و مجاهدت و جدیت بانوان در کسب حقوق خود و فتح وفیروزی آنها در آزادی و دریافت تمام حقوق اجتماعی زنان انگلستان را نیز بحرکت و هیجان انداخته و بسیاری از بانوان دانشمند و سخنوران بجای افتاده در تنویر افکار جامعه زنان وتحریک وتشویق آنها شروع باقداماتی کرده و بواش بواش زمینه کاررا فراهم نمودند.

از تاریخ ۱۹۰۵ ببعد قضیه نهضت زنان درانگلستان جنبه سیاسی بخود گرفته که یکی از پیشوایان معروف این نهضت « خانم پانکهرست » است که « جمعیت سیاسی واجتماعی اتحاد زنان» را تاسیس داد واین جمعیت از احزاب محافظه کاران وکارگران هم یاری ومساعدت دیده بانوی مذکور برای تبلیغ افکار خود روزنامه را تاسیس کرد که روزانه ۳۰۰۰۰ نسخه چاپ ومنتشر میشد و اعضاء این مجمع در مدت پنج سال متجاوز از ۵۰۰۰۰ جلسه منعقد ساخته و برای استرداد حقوق خود سخت جدیت و پافشاری کردند.

در سال ۱۹۰۶ یکی از وکلای حزب کارگر لایحه‌ئی برای داده شدن حق انتخاب بزنها بمجلس اقدام نمود ولی بعلت مخالفت های عده زیادی و مخصوصا بواسطهٔ مخالفت شدید مستر اسکویت این لایحه در مجلس رد شد اما زنها ازاین واقعه نومید نگشته و از مبارزات و تقاضا های خود دست برنداشته درسالهای بعد بالخصوص درسال های ۱۹۱۱، ۱۲، ۱۳ جدا مشغول تبلیغات افکار خود بودند ولی وقتیکه سال ۱۹۱۴ رسید و جنگ بین المللی شروع کرد آن وقت زنها تمام مسائل شخصی را کنار گذاشته قوای خود را با قوای دولت یکی نموده برای موفقیت وغلبهٔ کشور و ملت خویش با کمال حرارت و جرات شروع بخدمت و فداکاری نمودند حتی خانم پانکهرست مذکور تنها بنصیحت و تشویق بانوان کشور خود اکتفا نکرده بروسیه که در آن وقت یکی از متحدین انگلستان در جنگ بود مسافرت کرده و بانوان آن سرزمین را برای خدمت پرستاری و کمک بقشون تشویق میکرد.

در تاریخ ۱۹۱۷ « مستر وولتر لونگ » معاون وزارت مستعمرات در اصلاح شکل انتخابات پیشنهاد بدادن این حق بعموم افراد کشور بدون ملاحظه جنسی لایحه‌ای بمجلس شورای ملی داد این دفعه همان « مستر اسکویت » که سابقا از مخالفین زنها بوده

ولی در سنوات جنگ مجاهدت و مساعدت زنان را در امورات لشکری و کشوری برای العین مشاهده نموده بود لذا یکی از موافقین و مدافعین زنان گشته و از این رای موافقت را داد و این لایحه با ۳۸۵ رای موافق در مقابل ۵۵ رای مخالف قبول و تصویب گردید .

بعد در سال ۱۹۱۸ قضیه در مجلس لوردها نیز مطرح شده و در آن مجلس هم یکی از یاران و موافقین زن «لورد هالدین» بلند شده با کمال حرارت از حقوق زنان دفاع نموده و چنین گفت «در جنگ عمومی اگر مساعدت و مقاومت زنها نبود ما هرگز نمی توانستیم فیروز شده دوام ورزیم زیرا آنها انجام واجبات ملی و میهنی خود را دادند [illegible] انجام دهند و بهمین دلیل لازم است که بزنها نیز حق انتخاب داده شود» و در همان اوان یکی از نمایندگان معروف [illegible] در مجلس شورای ملی داخل شده حق انتخاب کردن زنها و حق انتخاب شدن زنها را مطرح نمود و بالاخره با ۳۷۴ رای موافق حق انتخاب بزنها داده شد که در انتخابات ۱۹۱۹ زنان انگلیس به آرزوی دیرینه خود نائل گشته با ذوق و نشاطی شروع به انتخاب و کاندید شدن نمودند و اول زنیکه نائل بمقام نمایندگی شد «لیدی استور» همسر لورد استور بود . بعد در انتخابات ۱۹۲۳ زنها موفق بانتخاب هشت کرسی در مجلس شدند که اسامی آنها بدینقرار است :

«میس لاورانس» «میس جونسون» «میس بنوفیلد» از حزب کارگران «لیدی ترانقتون» «میس وانتگرام» از حزب آزادیخواهان «دوشس راتولد» «میس فیلیپسون» «لیدی استور» از حزب محافظه کاران بود .

حق انتخاب در زنها از سن «۳۱» بعد شروع میشد در صورتیکه در مردها سن ۲۰ و ۲۱ بعد بود ولی این جمعیت دفعات عدیده به این ترتیب اعتراض نموده بعد بواسطه همت و مساعی اعضاء آن این تفاوت نیز از میان برداشته شده و بین زن و مرد در تمام حقوق اجتماعی مساوات تامه برقرار گردید .

زنها در قدردانی و در ازاء این خدمات مجسمهٔ راهنما و پیشوای خود هادی پانکهرست را که در این راه دچار هزاران زحمات و مشقات سخت شده بود در شهر لندن برپا نمودند .

کامیابی در موجودات همیشه فرح و نشاط و فعالیت تولید میکند چنانچه نومیدی و حرمان نیز اغلب کانون همت و جدیت را در اشخاص خاموش میکند در انگلستان هم در قرن بیستم ظفر و فیروزی زنها در کسب و استحقاق در تمام حقوق اجتماعی آنها را بجلو برده در علم و عمل پیشرفت داد که در تمام مراحل اجتماعی با مردان متساوی گشتند و رغبت بانوان برای کسب دانش و هنر بقدری شدید شد که در آماریکه در سال ۱۹۲۳ از عده دانشجویان دختر در دانشگاههای بریتانی کبیر برداشته شد شماره آنها را ۸۱۱,۳۴۵ نفر نشانداد .

علاوه بر آن زنها هم بصدد دایر نمودن مدارس عالیه و مجامع زنانه همت زیادی میکردند .

مثلا بانوئی بنام «میس جکسون» بلیگشه در شهر لندن یک دانشکده طب مخصوص

زنها تاسیس و برپا کرد .

در آن عهد بعضی از بانوان مانند «میس گرتن» و «لدی مار گریت» از ریاضی دانان معروف کشور خود گشتند آموزشگاه های دختران خیلی توسعه یافت و برنامه آنها در این دو کلمه خلاصه می شود «دانش و آزمایش» و در این آموزشگاه های عملی دختران را به آزادی و استقلال تمام پرورش میدهند و آنها را بدران قابل و لایق برای اداره خانه و تربیت فرزند و در عین حال کارگران و صنعتگران هنرمند و دانشمندان باتجربه ای بعمل می آورند و در نتیجه همان تربیت نیك و پرورش صحیح است که اکنون بانوان انگلیسی در تمام رشته های علوم و فنون در دانشگاهها دوشادوش مردان مشغول تحصیل می باشند حتی در مسلکهای دشوار و پر خطری هم با کمال تهور قدم میگذارند مثلا در رشته هوا نوردی بانوان انگلیسی خیلی پیشرفت نموده و از میان آنها قهرمانان هوا نوردی بسیاری بظهور رسیده است .

عده زیادی از روزنامه های آن کشور بدست زنها اداره میشود و در تمام انگلستان قریب ۴۰۰ نفر از مدیران جراید و مجلات زن است . چون عده زنها در انگلیس دو ملیون بیش از مردها است لذا زنها مجبورند برای تامین حیات و معاش زندگی خود در تمام اقسام تجارت و صناعت وارد گشته و کار میکنند و فعالیت آنها منحصر به خود بلاخره انگلستان نبوده متحد و مستعمرات آن و یکی از آنها بمستعمرات خود رفته و در آنجا ها برای تربیت بومیان و نشر تمدن و دانش و هنر میان آنها جدیت وافری به عمل

می آورند .

با این ترتیب زنها در انگلستان مقام رفیعی در جامعه احراز نموده ویژه در امور اجتماعی و کمك بفقراء مجامع نیکو کاری زیادی برپا کرده برای سعادت و رفاه بشر نوع خود از هرگونه جدیت و اقدامی فرو گذار نمی نمایند در عالم علم و اکتشافات نیز بسیاری از انگلیسی گرده اغلب کاشفین و مخترعین ... این آنها موفقیت در اختراعات خود را مدیون ... و ... و ... زنهای خود می باشند در سالهای ... به امریکا

زنها از دیر زمانی یعنی از آن وقتی که هنوز امریکا تابع انگلستان بود شروع بمطالبات حقوق خود نمودند در سال ۱۷۴۷ خانمی بنام «میس مرگریت برنت» یکی از مالکین مهم ماریلاند تقاضا نامه خود را بمجلس فرستاد که بزنها نیز حق رای انتخاب داده شود .

و در سال ۱۷۷۶ خانم ابیگایل ادامس توسط شوهر خود که یکی از اعضاء مجمع ملی بوده کاغذی بآن مجمع ارسال داشته که زنها نیز در مجلس شورای ملی که محل ... است حق انتخاب داشته باشند و در این ... یکی از آن مجمع طلبیده و در سال ۱۷۷۸ بانوئی بنام میس ... گوردن باز بهمان انجمن عریضه ای در طلب حقوق ... داد .

ولی ... نهضت نسوان در امریکا بعد از ... استقلال یعنی از تاریخ ۱۷۸۳ بیشتر شروع شده و در قرن نوزدهم با استقلال و آزادی سیاهان و شروع مبادله برخی مشکلات تقویت یافته و در بیشتر

ولایات امریکا موفقیت و کامیابی نصیب بانوان گردید که شرح و تفصیل آنها در مقالات پیشین عرض شده است

خدمات زنها در ارتش و کشور در موقع جنگ و کمک آنها به جمعیات عام المنفعه باعث آن شد که بعد از جنگ بین المللی زنها بیشتر و سهلتر از سابق حقوق خود را در بعضی نقاط اتازونی دریافت نمایند.

موقعی که «مستر ویلسون» رئیس جمهور معروف اتازونی بعد از مراجعت از کنفرانس صلح اروپا سخت مریض و بستری شده بود در امتداد کسالت او «بانو ادیت بولینگ ویلسون» عیال او کفالت ریاست جمهوری را عهده دار شد لذا در تاریخ ۱۹۱۸ مستر ویلسون رئیس جمهور امریکا اقدام و مساعدت زیادی نسبت بزنها از خود [illegible] و در مجالس عمومی برای استحصال موافقت عده ای که جدا مخالف انتخاب نمایندگی زن بودند اطاقهائی کرده و یک یک خدمات زنان را در جنگهای بین المللی شرح داد و بالاخره تساوی تام حقوق اجتماعی زنان با مردان در سراسر آن کشور اعلام گردید «میسیس ژانت رانکن» و «میسیس الس روبرتسن» از نمایندگان نامی و ناطق و زبر دست و صاحب نفوذ آن عهد می باشد.

علاوه براین زنها تقاضا نمودند که در انتخابات احزاب نیز حساب آنها علاحده باشد یعنی در سال ۱۹۱۹ وقتی که حزب کارگران نمایندگان خود را انتخاب می نمودند زنها تقاضا کردند که کاندیداهای آنها متساوی در مقابل یکدیگر و با یک زن انتخاب شود

غیر از امور سیاسی بانوان امریکائی در شغلهائی مانند وکالت و معاونت ایالت نیز وارد و کسب شهرت نمودند در ولایات کانساس و ویومینگ «میسیس تجاین اوربس» از خطبای معروف شده و بسمت قضاوت در محکمهٔ جنائی منصوب گردید حتی در بعضی ولایات بانوان ریاست امور انتخابات نیز بعهده گرفته و خواستند تا این اندازه از استعداد و [illegible] زنها در قضایای اجتماعی استفاده نمایند

چون امریکای جنوبی بیشتر تابع مدنیت اسپانیا و پرتکال و امریکای شمالی تابع عادات و مدنیت انگلیسی است لذا در امریکای جنوبی مسئله نهضت بانوان مانند امریکای شمالی پیشرفت نکرده فقط در کشور آرژانتین در سال ۱۹۰۱ مجمعی بنام «جمعیت زنان میهن پرستان» تاسیس گردیده و برای مطالب اجتماعی و حقوق زنها مشغول کار شدند و در کشور برازیل هم بانوان موفق بدریافت بیشتر مطالبات خود شده در سال ۱۹۳۱ بشرکت زنها در انتخابات اجازه دادند و حکومت اراگوای نیز به آنها متابعت نمود.

اما در جمهوری شیلی علاوه بدریافت تمام حقوق در سال ۱۹۲۷ قانونی وضع شد که در موقع جنگ دختران و بانوان جوان که متجاوز از ۲۱ سال دارند در خدمت نظام نیز شرکت کنند که دیگر این مطلب منتها درجهٔ شرکت زن در مسائل اجتماعی و ملی می باشد.

در ممالک متحده امریکا عده زن ها تقریبا ۲ ملیون کمتر از مردان است شاید یکی از علل عمده موفقیت آنها در دریافت حقوق اجتماعی زودتر از دیگران همین مطلب باشد بعلاوه چون کشور اتازونی یک ملت جدید التشکیل بوده و برای پیشرفت

سریع ورفع احتیاجات بیش از مایرین
محتاج تشریک مساعی بازنها شده وازاول
ورود زنهاهم تماما بامردان باهم کار می
کردند لذا یکی ازعلل اصلی سیر پیشرفت
سریع آنها نیز همین مسئله است

باآنکه عده زنها درامریکا نسبت به
مردان کم است معذالک دردانشگاههای امریکا
عده دانشجویان دختر کاملا باپسران برابری
میکند ودر بعضی مراحل بیش از آنهاست

اساس آموزشگاهها و دانشکده ها در
امریکا کاملا عملی وحقیقی در آموزشگاههای
هنرستانهائی که مخصوص تعلیم خانه داری
ست این مطالب باندازه ای مراعات میشود
کهدر بعضی هنرستانها مثلا در هنرستان
بوستون هنرستان خانه داری کهبنا شده
تماما عبارت از خانه های کوچک کوچکی
میباشد کهجامع تمام قسمتها ولوازم خانه
بوده ودخترها دونفر دونفر در آن خانه ها
سکنی گزیده وتمام امورات خانه را مطابق
اصول علمی وفنی بادست خود انجام می
دهند وآنچه راکه یاد می گیرند عملا در
آن خانه های کوچک تمرین مینمایند

یکی از امتیازات آموزشگاههای [illegible]
این است که کاملا مناسب برای آزمایشهای
علمی ساخته شده اند امریکائیها تعلیم علوم
عدیده نظری را زائد دانسته وتمام سعی
خود را مصروف بکار و آزمایش می کنند
مخصوصا علوم و اقتصادیات واجتماعیات در
آنجا کاملا مطابق اصول عملی تعلیم میشود

یکی از خصایص حکومت امریکا هم این
است کهدر اغلب اموراتی که مربوط بحال
زنان است بادست خود زنها سپرده شده و
از طرف آنان اداره میشود مثلا در اداره
بهداشت قسمتی که مخصوص حفظ الصحه
کودکان و نوزادان و مادران است رئیسش
زن میباشد و ریاست اغلب ادارات معارف
بدست زنهاست وعده زیادی رؤسای آموز-
شگاهها اعم از پسرانه و دخترانه زن است
در اداره شهربانی قسمتی که مخصوص
مواظبت بصحت و سلامتی حال دوشیزگان
است ریاستش به بانوئی محول شده است و
در محاکم قضائی و جنائی قاضیهای زن
موجود است که اغلب بدعاوی زنان رسیدگی
مینمایند .

زنان امریکائی نه تنها در دانش و عمل بدرجه
کافی ابراز لیاقت نموده و شهرت و موفقیت
او تنها از این بابت است بلکه از حیث
ثروت و دارائی هم زنان امریکائی خیلی
پیشرفت کرده و معروف هستند بطوری
که عده بانوان ملیونر در امریکا خیلی زیاد
بوده واغلب آنها در نتیجه جدیت در عمل
و صرفه جوئی خود صاحب این ثروتهای هنگفت
گردیده اند از آنجمله « مسیس هیتی » که
صاحب دوازده ملیون لیره ثروت بوده و
صرف او شخصا این مبلغ را در مدت ۵۰
سال کار و جمع کرده بود .

ودیگر « مسیس ایلارو » است که در
راه آهن [illegible] کار کرده ودر اندک مدتی
بیست ملیون لیره کسب کرده و « مسیس
[illegible] » که بیوه زن فقیری بیش نبود در
مدت خیلی کوتاه صاحب ملیونها ثروت
گشت .

آنچه که بسیار قابل تحسین و تمجید
است اعانه بانوان ثروتمند امریکائی هر سال
ملیونها دلار در امور خیریه بذل و بخشش
مینمایند مثلا « مسیس [illegible] » « ۲۰ » ملیون
دلار برای بنای یک دانشگاه و « مسیس
[illegible] » مبلغ « ۲۵ » ملیون دلار بمخارج

ادبی « مجامع حمایت فقرا » میسیس توماس ریان » ۵ ملیون دلار برای مبارزه با مرض سل و میسیس اندرسون ۱،۷۵۰،۰۰۰ لیره برای اکتشافات علمی و « میسیس هلن گولد » « ۱۰ » ملیون بخانواده های فقیر ملوانان بخشیده است و هزاران هزار از بانوان دیگر نسبت بوسع تمول و مکنت خود دائم در امورات خیریه و عام المنفعه بذل و احسان مینمایند مثلا « خانم روزولت » زن رئیس جمهور فعلی امریکا را همه می شناسیم ومکرر شرح اوصاف حمیده این بانو را در روزنامه ها خوانده ایم که مشار الیها صاحب بیان شیوا وسخنران زبردستی است که هر ماهی دو سه مرتبه در رادیو از مطالب مفیدی صحبت میکند و سالیانه ۱۰۰،۰۰۰ دلار از این بابت عایدی دارد که تمام آن مبلغ را بموسسات خیریه و عام المنفعه میبخشد.

خلاصه دانش و بینش دو چیزی است که زن امریکائی را در هیئت جامعه بمقام ارجمندی رسانده است زنهای امریکائی در تأسیس روزنامه ها و مجلات برای تنویر افکار عامه و در دائر نمودن مجامع ادبی واجتماعی و انجمنهای خیریه برای کمک بنوع بشر نهایت جدیت و کوشش مینمایند که از آن جمله « مجمع اتحاد زنان بر علیه مسکرات » « مجمع زنان میهن پرست » « مجمع اتحادیه خیریه زنان » و « مجمع حفظ حقوق زنان » است که منافع و حمایت کودکان و نوزادان ؛ رسیدگی بحال زنان کارگر ، کمک به بهداشت عمومی و تربیت اجتماعی ومبادله با عادات واخلاق حسنه و ناپسندیده میباشد و اعضاء مرامنامه های این جمعیت ها را تشکیل میدهند که تنها بیش از سه و هشت هزار نفر زن در جمعیتهائی که مرام آنها فقط خدمت به پیشرفت وتعالی نسوان است عضویت دارند.

همچنین در امریکا مانند سائر کشورها محققا لازم نیست که زنها عهده دار کارهای متعلق بخانه شده و مردها منحصرا در خارج از خانه کار کنند بلکه زن و مرد هم در داخل وهم در خارج خانه همکار وهم عقیده و بسا میشود که هم مسلک و هم پیشه نیز می باشند وجای انکار نیست که اعمال مشترک در وظائف و صنایع و بر قرار بودن تساوی در میزان دانش و عرفان و تفاهم در افکار و عقاید در بهبودی رابطهٔ زوجین و حیات فامیلی بسیار مؤثر است چنانچه تربیت مشترک در مدارس عالیه نیز همان نحو نتایج نیکو دارد زیرا تربیت عمومی یک نواخت ویک میزان پسر و دختر را از بدایت بتقویت نیروهای عقلانی و جسمانی آنها کمک کرده وروح و پیکر آنها را قوی واراده آنها را متین ومحکم بار می آورد.

ودر نتیجه در همه رشته ها زنها نیز می توانند مانند مردان داخل گشته در اوج آسمان و در قعر دریا وروی زمین دوشادوش مردان حرکت کرده و از نتیجه سعی و عمل ولیاقت وقوت آنها اقتصادیات نیز رو به بهبودی گذاشته تمول و مکنت و رفاه سعادت حاصل میگردد.

چنانچه امریکا زودتر از سائر کشورها منافع و ثمرات این طرز تربیت را چیده و چشیده هم اکنون شاید در روی زمین تنها کشوری است که کوچک ترین تفاوتی بین زنان ومردان آنها در امورات اجتماعی قائل نشده و بمراتب ثروت و سعادت نیز

در آن سامان بیش از سایر قطعات روی زمین است .

بانوان امریکائی در نتیجه علاقه مفرطی بورزش و بازی های ورزش پیکرهای خود را قوی و نیرومند پرورش داده ویژه در هوا پیمائی اتوموبیل رانی زورق رانی و غیره کسب مهارت و شهرت نموده و در تمام مسابقه‌های قهرمانی شرکت و دائم گوی سبقت را می ربایند در اقسام ورزش های بدنی مانند دو ، پرش ، شنا ، نیزه پرانی و دیسک پرانی و شمشیر بازی و غیره پیشرفت های شایانی کرده اند که در مسابقه های المپیک ۱۹۳۶ واقعه در برلن اغلب مدالهای طلا و درجه اول را از سایر هم جنسان خود ربودند هیکلهای قوی بلند و تنو مند و عضلات محکم و بر جسته آنها بقدری جالب انظار بود که انسان حتی با دور بین هم در تعیین جنسیت آنها دچار تردید میشد و اگر تموج موهای طلائی آنهارا نمی دید مسلما باور نمی کرد که اینها همان جنس لطیف می باشند .

در آلمان — در اوائل قرن بیستم یگانه هدف مقصود آلمان بدست آوردن مستعمرات زیاد برای تامین اوضاع اقتصادی خود بوده و برای وصول بدین مطلوب هم احتیاج زیادی به بازوان کار کن و کار گران داشت لذا بتربیت زنان اهمیت زیاد میدادو بعضی احزاب مسئله پیشرفت زنان را اس اساس برنامه خود قرار داده بودند و از هر حیث وسائل تعلیم وتربیت آنها را فراهم می آوردند زنها نیز به تحصیل دانش و هنر اشتیاق وافری نشان داده روز بروز درجه ومراتب علم وفضل آنها افزایش می یافت چنانچه در سال ۱۹۱۴ آماری که از استادان زن و مرد بر داشته شده نشان داد که عده استادان زن در آن کشور بعده‌ی پنجاه و چهار نفر رسیده است .

با تمام این فعالیت و فضل و دانش می بایستی که زنان آلمان زود تر از سایر کشور ها بحقوق اجتماعی خود نائل گردند ولی افکار عمومی و بویژه امپراطور ویلهلم مخالف شرکت بانوان در امور اجتماعی و سیاسی بود . در مقابل زنها نیز برای رسیدن به مقصود خیلی جدیت کرده و در سال ۱۹۰۳ « جمعیت عمومی زنان » را در برلن منعقد ساختند این جمعیت فوق العاده کار و کوشش کرده و موفق شد که از قانون ماده ای که راجع بعدم مداخله زنها در امور اجتماعی بود بر داشته شود و زنها حق دخالت در وظائف عمومی و انجمن های شهرداری ومحاکم تجارتی و حرفه ای را داشته باشند .

در سال ۱۹۱۱ جمعیت زنها جلسات متعددی تشکیل داده و مطالبات خود را نگاشته و بمجلس تقدیم نمودند ولی چنانچه گفته شد امپراطور ویلهلم و مستشار او « بیتمن هولوک » مخالف این پیشنهاد بود و در سال ۱۹۱۳ هم باوجه قانونی وضع شد که بانوان نبایند در امور اجتماعی مداخلت داشته باشند ولی بعد از کناره گیری امپراطور و حزب او از کار یک مرتبه فتح و فیروزی نصیب زنها شده و بحق انتخاب نائل گردیدند و در سال ۱۹۲۳ زنها « ۳۶ » نفر نماینده در مجلس ملی داشتند در صورتی که در آنتاریخ در مجلس شورای ملی انگلستان فقط یک نفر زن

نماینده بوده مخصوصاً مابین این نمایندگان « باروفس فن اهیسب » و « کادرتکن » بسیار معروف و صاحب نفوذ هستند علاوه بر آن در آنوقت پست های مهم دولتی نیز بدست زنها رسید چنانچه در حکومت براندوایلك زنی را بریاست معارف انتخاب نمودند .

ولی پیشرفت حقیقی زنان در آلمان با فیروزی حزب ناسیونال سوسیالیست در سال ۱۹۳۳ شروع میشود زیرا در افکار و عقاید زنها در آن تاریخ بیداری و تکامل جدیدی حاصل گردید و متوجه این مطلب شدند که برای پیشرفت و موفقیت آلمان در مبارزات عظیم پس از بحران شکست های گذشته باید کاملا قوای خود را با قوای دولت یکی نموده و برای پیشرفت مرام و مقاصد عالیه خود از هیچگونه کوشش و همت فرو گذاری نکنند لذا یك جمعیت بزرگی در آلمان بنام « جمعیت زنسان آلمان » تشکیل دادند که ریاست این جمعیت به بانوی فاضله و ... از زنان معروف آلمان خانم گرترود شولتس کلینك محول گردید

ترتیبات و تشکیلات اداری این جمعیت فوق العاده مرتب و منظم بوده میتوان گفت در روی زمین یکی از بهترین مجامع نسوان است که برای پیشرفت و تعالی زنها آنچه که ضروری و لازم است پیش بینی نموده و اقدام کرده است

مرکز جمعیت در برلن بوده و به نه بخش بزرگ منقسم گردیده است و در ۳۲ استان شعبه دارند که هر شعبه آنها باز مرتباً به ۹ بخش قسمت شده رؤسای شعب مربوط برئیس و رئیس هم مستقیماً مربوط بمرکز است .

از این ۹ بخش چهار بخش اول آن امورات داخلی و از حیث مالی و تشکیلات اداری نیز در مرکز و در ایالات و شهرستانها اداره مینمایند و شعبه ۵ مخصوص تعلیم و تربیت و تنویر افکار نسوان باصطلاح شعبهٔ ادبی است که دارای کتابخانه بزرگی بوده و هر چه کتب ادبی و اجتماعی در آلمان منتشر میشود تهیه نموده در دسترس خانمها میگذارد و جلسات مخصوصی برای انتقاد از کتب و نشریات دارند که مرتباً بعد از مطالعهٔ آنها نظریات و انتقادات خود را نسبت به آنها اظهار مینمایند و این بخش چهار روزنامهٔ یومیه و هفتگی چاپ و منتشر می نماید و در استانها و شهرستانها هم همان بخش ادبی مربوط به بخش پنجم ادبی مرکزی است .

بخش ششم مخصوص بحمایت مادران و کودکان است که این شعبه سه هزار نفر از بانوان دانشمند و با تجربه و زبردست زیر دست خود دارد که آنها را دائم به اطراف و دهات میفرستند و این استادان سیار در هر شهر و قصبه ای یکی دو هفته مانده به مادرها پرستاری و بهداشت نوزادان و کودکان را تعلیم میدهند و در هر شهری ده کلاس بزرگ فقط برای تعلیم و تربیت مادران دائر نموده است که در آنجا تمام قوانین و قواعد بچه داری و مادری تعلیم میشود . و بدون قید و شرط هر زن جوان و دختران جوانی که از سن ۱۸ ببالا داشته یا نامزد دارند و یا در شرف ازدواج میباشند حتی زنان پیر و مادر بزرگها که مشغول تربیت و پرستاری نوادگان خود هستند میتوانند وارد این کلاسها شده و از تعلیم استادان

بهره مند گردند که در مدت سال ۱۹۳۵
این جمعیت در تمام کشور آلمان موفق
بدائر نمودن ۷۶۵۳ شماره کلاس شده و
درسال مذکور در این کلاسها ۲۱۰ هزار
نفر را تعلیم دادند.

مادر های فقیر و بی بضاعت و کارگر را
این شعبه حمایت نموده برای رفاه و سعادت
آنها کوشش میکند وعدهٔ زیادی از دختر
های جوان داوطلب زیردست خود دارد
که اغلب بمادران فقیر کارگر در مواقع
احتیاج تعطیل واستراحت داده و دخترها
را بجای آنها میگمارد بفقراء آنها غیر
غذا لباس ومسکن تهیه میکنند در سال
۱۹۳۵ این شعبه یک روز جشن مادر در سرتا
سر کشور آلمان برپا کرده وموفق بجمع
سه ملیون ونیم مارک اعانه برای مادران
فقیر و بی بضاعت گردید

بخش هفتم راجع بقسمت اقتصاد
بیتی و خانه داری است که برای حصول
مقصود در هر بخش شهرستانها کلاسهائی
دائر نموده اند ودر آن کلاسها اصول
اداره خانه را موافق قوانین صرفه جوئی
یاد میدهند ودوشیزگان وکدبانویان را صرفه
جو و باتدبیر تربیت می کنند همچنین دختر
های جوانی که در مغازه ها و تجارتخانها
مشغول کار هستند هفته ای یکی دو روز
مرتبا در این کلاسها حاضر شده نکات و
رموز مربوطه به پیشه خود را در آنجا
فرا میگیرند که باینترتیب باورقه گواهی
نامه در همه جا میتوانند برای خود شغلی
پیدا کنند والا بدون تصدیق اهلیت وهنر
آنها را بهیچ جابرای خدمت نمی پذیرند
مثلا در مغازه پیراهن دوزی یک دختری را
تااینکه از فن خود گواهی نامه نداشته
وتناسب وهم آهنگی الوان پیراهنها و یقه ها
را بسلیقه تمام نموده باشند به خدمت قبول
نمی کنند.

خلاصه کلاسهای مذکور علاوه بر
آنکه زنان آلمان را بسیار مقتصد و صرفه
جو بار می آورد بسلیقه و ظرافت شهر و
مرتب نمودن کالاها در تجارتخانه ها و
همچنین باسلیقه و تناسب لباس پوشیدن
مردم کمک میکنند

بخش ۸ مخصوص حمایت زنانیست که
شوهران آنها در جنگ کشته شده اند
ویا کشته خواهند شد.

بخش نهم بخش تبلیغات است که مرامهای
جمعیت را در داخله کشور و در خارج از
آن نشر نموده ودر ورود بیگانگان به آن
کشور داوطلبان را برای گردش در مؤسسات
این جمعیت راهنمائی میکنند.

بعضی از مجامع دیگر زنان مانند
« جمعیت کار اجباری زنان » « جمعیت
صلیب احمر و پرستاران زنان » هم کاملا
مربوط باین مجمع بوده و ریاستش باخانم
شولتس کلینک است.

جمعیت زنان آلمان ۸ ملیون عضو
دارد و هر یکی از اعضا نسبت به وضع
تمول و مکنت خود یک مبلغ میپردازند باین
جهت است که این جمعیت میتواند بواسطه
همت وبذل وبخشش اعضا مرامهای خود
را از پیش برده وبناهای عالی در هر قسمت
کشور برپا نماید چنانچه اخیرا در خود
برلن یک عمارت بسیار عالی که شامل ۱۵۰
اطاق ودو سالون تاتر و کنفرانس وغیره
بود بسیار زیبا و موافق اصول معماری
جدید برپا نموده اند و زنان آلمان بسیار
افتخار مینمایند که از جیب خود توانسته

اند چنین عمارت عالی را بر پا نمایند و در سائر شهرستانها نیز مشغول ساختن عمارات نظیر آن هستند

در آلمان یك جمعیت دیگری نیز بنام « اتحادیه دختران آلمان » موجود است که رئیسش خانم « ترودهور » میباشد و آن دو شعبه دارد یکی مخصوص دختران کوچك از ۸ تا ۱۴ ساله و یکی هم برای دختران جوان از ۱۴ تا ۲۱ ساله است عده دختران کوچك این جمعیت یك ملیون و ششصد هزار نفر و عده دختران بزرگ ۱ ملیون و نیم است و عمده مقصود از تاسیس چنین جمعیت تربیت جسمانی و اخلاقی دختران است که میخواهند مادران آتیه کشور را صاحب حسن اخلاق و متین و سالم و صرفه جو و دارای محبت عقیده و ایمان نسبت به کشور و میهن بار آورند .

بانوان آلمان در اداره خانه و تربیت فرزند مهارت و زبردستی کامل دارند در سایه همین صرفه جوئی واعتنا و اهتمام آنها به امور خانه داری امروز کشور آلمان توانسته است درمقابل فشارهای اقتصادی استقامت نماید و شعار آنها دائم صرفه جوئی ونظافت و پاکیزگی است .

درفرانسه — زنها در قرن نوزدهم برای استخلاص از بوغ و رسیدن بحقوق خود جمعیت های متعددی دائر نموده بودند ولی در اوائل قرن بیستم با انعقاد سومین کنگره بین المللی زنان در پاریس مسلك طرفداری زنان نیز تقویت یافته وبعضی از زنان نامی فرانسه مانند خانم «مارگریت دوراند» خانم «ژان شوین» «خانم شماله» و خانم «ماریا شلیزکا» دست اتحاد و اتفاق بهم داده جمعیتهائی بنام «مجمع اعمال اجتماعی زنان» و «مجمع زنان میهن پرست» را دائر نمودند که متجاوز از بیست و هشت هزار نفر زن در این مجامع عضویت داشتند و روزنامه یومیهٔ «لافروند» را تاسیس نمودند که تمام کارهای متعلق به آن روزنامه همه بدست زنها اداره شده وروزی صد هزار نسخه چاپ و منتشر میگردید و بواسطهٔ انتشار این روزنامهٔ مهم دراقطار واکناف کشور یك انتباه و تکاملی در افکار عمومی زنها تولید گشته و تا آنوقت زنهائی که بمعنی و مفهوم حقیقی نهضت بانوان پی نبرده و آنرا یك شعر بدیع ویك صحیفهٔ ادبی و یك آواز سامعه نواز تصور می کردند بواسطه شرح وبیان وحلاجی کامل راجع به اصل واساس ومقاصد نهضت نسوان در این روزنامه بحقوق اصلی و حقیقی خود پی برده ومعنای آنرا فهمیدند .

در اوائل این قرن در فرانسه بعضی از مردانهم برای پیشرفت بانوان کمك کردند که از آنجمله « لئون بورژوا » مقننان معروف و متخصص درفن تعلیم و تربیت میباشد .

این شخص یکی از اعضاء مهم انجمن تعلیم وتربیت بوده ومکرر درخطابه های خود بلزوم توجه بتربیت بانوان در آن کشور و گاهی شماره آموزشگاه های دوشیزگان اشاره نموده وچنین گفته است « ما معتقدیم که تربیت زن یکی از ضروریات تشکیلات جدید تمدن کنونی است بدین جهت مواد اولیه برنامه عمل این انجمن باید عنایت وهمت به تعلیم و تربیت فکری واخلاقی ووضعیت اجتماعی زنها باشد . »

اکنون دو زن را در آن عهد در فرانسه خیلی صاحب نفوذ و کلام بوده و اکثر مردم آزاد [illegible] معنوی داشتند لذا مطالعه [illegible] کرده و [illegible] به پیشرفت وتعلیم و تربیت زنان ایراد می نمود بسیار مؤثر واقع گردید و افکار عموم را به توجه بانوان معطوف [illegible] ساختند بطوری که عده کثیری از اهل دانش [illegible] برای تربیت و کامیابی زنها در دریافت حقوق اجتماعی متمایل شده و درباره حقوق [illegible] مقالاتی نوشته و خطابه هائی ایراد کردند

از یک طرف پیشرفت زنان انگلیس هم در تحریک و تشویق زنان فرانسه کمک کرده و مقالات زیادی از طرف بانوان در اوائل این قرن راجع به اصلاح وضع و حال زنان منتشر شد که بعضی ها با اسلوب ادبی و بشکل تفنن [illegible] بود و بعضی دیگر یک نوع [illegible] ادبی [illegible] زنان [illegible] است [illegible] در مجمع ادبی یکی بنام « مجمع زنان پروتستان » در سال ۱۹۰۰ و دیگری بنام « مجمع آزادی [illegible] » در سال ۱۹۰۳ تأسیس یافت که مرام و مقصود این مجامع [illegible] تربیت فکری و تعلیم زنان خارج از مدرسه بوده است .

از بانوان معروف « بارون دوبیران » [illegible] خود را برای [illegible] ادبی [illegible] باز نموده و زنان [illegible] در آنجا جلساتی تشکیل میدادند [illegible] نظریات و اشعار و آثار ادبی آنها را [illegible] انتقاد مورد [illegible] کتب و رساله [illegible] شده و ما بین تمام زنها [illegible] از بانوان [illegible] دوبران [illegible]

دانست که اتفاقا مرام این جمعیتها تنها تنویر افکار زنان و ترویج دانش و ادب میان خانمها نبوده بلکه به پیشرفت نهضتهای آن کشور کمکهای زیادی کرده است

در این قرن در فرانسه بانوان دانشمند و ادیبه زیاد بظهور رسیده است که از آن جمله مادام کوری مخترع رادیوم که موفق بدریافت جائزهٔ نوبل نیز گردیده است در ساحهٔ علم و اختراع باعث افتخار زنان گیتی است و در عالم شعر وادب « کنتس دونوای » و « خانم کامیل ماریو » از نوابغ زنها در قرن بیستم در فرانسه است .

علاوه براین خیلی از بانوان در صنایع مستظرفه وفن ترسیم و نقاشی بسیار کسب معروفیت نمودند که « مادموازل هوفلمن » یکی از آنها است که موفق باخذ چهارده جائزه گردیده و در فن خود گوی سبقت را از مردان ربوده

خلاصه با این طریقه فضل و دانش میان خانمها انتشار یافته و شماره آموزشگاهای دختران که در اواخر قرن نوزدهم در تمام کشور فرانسه فقط ۹۶۶ بوده در تاریخ ۱۹۰۷ یکمرتبه بـه ۱۶۶۵۹ آموزشگاه بالغ گشته و متجاوز از چهار صد هزار دختر در این آموزشگاهها مشغول تحصیل بودند و سالهای بعد هم بعدهٔ آنها بیش از پیش افزوده گشت .

زنهای فرانسه در قرن بیستم تنها با ورود بمیدان دانش و ادب اکتفا نکرده در تمام حرف و صنایع و امورات تجارتی نیز شرکت نمودند .

در سال ۱۹۱۱ آماری از زنانی که در خارج از خانه کار میکنند برداشته شده و معلوم گردید که ۶٬۶۲۷٬۰۰۰ نفر زن است که از آنها ۷۷۹۰۰۰ در تجارت و ۳٬۳۴۷٬۰۰۰ در کشاورزی و امور [illegible] بان و ۲۵۱۸۰۰۰ در صناعت مشغول کار می باشند .

در سالهای جنگ و پس از آن جمعیت آنها چند برابر افزایش یافت و زنها در کارخانهای شیمیائی و مواد معدنی مکانیکی کشتی رانی و هوا پیمائی نیز با نشاط و فعالیت شروع بکار کردند و ضمناً در نتیجه ابراز اشتیاق زنها بکارهای عمومی و اجتماعی مجامعی هم برای حمایت و حفظ حقوق آنها دائر گردید که از آن جمله « حمایت کارگران زن » « حمایت مادران » و « حمایت نوزادان » است که برای صحت و سلامت زنان و مادران و برای مزد آنها که تفاوتی با مردان نداشته باشد و ساعات کار و تعطیلات وغیره مشغول کار و مجاهدت هستند .

در اوائل قرن بیستم مجامع زنها در هر موقع انتخابات عرایض خود را بمجلس شورای ملی اظهار داشته و شرکت زن را در انتخابات تقاضا نمودند ولی هر دفعه دچار مخالفت گشتند .

در سال ۱۹۱۰ مقتضی ترقی آنها گشته و در مجلس قرار شد که با عرایض و پیشنهادات آنها موافقت نمایند ولی باز چهار سال دیگر هم گذشته و ترتیب اثری بگفته های آنها داده نشد و جنگ عمومی فرا رسید آن وقت زنان فرانسوی نیز مانند زنان سائر کشورها در مدت جنگ از ابراز هر گونه اقدامات و رشادت کوتاهی نکرده و همین برتری خود را بنحو کاملی نشان دادند .

در سال ۱۹۱۷ بعد از خاتمه جنگ [illegible] از نمایندگان در مجلس از حقوق بانوان دفاع نموده و از جمیع فداکاری آنها در جنگ قدردانی کرده و [illegible] آنها را در انتخابات تقاضا نمود و در سال ۱۹۱۹ با اکثریت موافقت [illegible] با ۳۴۴ رای موافق در مقابل ۹۵ رای مخالف این طرح در مجلس ملی تصویب گشته و [illegible] آن [illegible] و تصویب بمجلس اعیان [illegible] ولی در مجلس اعیان باز دچار مخالفت [illegible] شده [illegible] آنها [illegible] در آن [illegible] سوئد [illegible] بیشتر از بانوان در [illegible] حقوق سیاسی و اجتماعی [illegible] در سال گذشته [illegible] از [illegible] رسمیت و در کابینه دولتی [illegible] .

زنان فرانسه اکثر [illegible] و [illegible] پیشرفتهای زیادی کرده اند ولی [illegible] اداره خانه [illegible] تقریباً [illegible] از زنان آلمان و انگلیس [illegible] زیر بانوان فرانسه بیشتر طالب [illegible] و [illegible] در اداره خانه با نظم و ترتیب و [illegible] و در تربیت و پرورش کودکان باندازه زنان انگلیسی و آلمان تفوق نشان نداده اند [illegible] تربیت و پرورش مادران آن ملت است [illegible] همین جهت است که [illegible] وظایف [illegible] از طرف افراد آن ملت [illegible] مراعات [illegible] الانام

میان افراد و احزاب آن کشور برقرار است و زنان فرانسه فقط در قسمت مد و آرایش و ظاهر سازی سرمشق سائر زنهای جهان بوده و بیشتر افکار آنها متوجه به پیشرفت و تکمیل همین رشته می باشد شاید بهمان علت است که خفیف مشرب بودن زنهای فرانسه در همه جای دنیا معروف و هنوز هم عدم موفقیت آنها در دریافت حقوق اجتماعی از این بابت است

در ایتالیا — نهضت بانوان از اواسط قرن گذشته شروع نموده زیرا زنان ایطالیائی موقعیت و مقام پست و حقیر خود را در مراحل اجتماعی دقیقاً ملاحظه کرده برای اعلای شان و منزلت خویش و تغییر افکار عمومی براه خرد که تا آنوقت بشخصیت و زحمات آنها قدر و ارزشی قائل نمی شدند بسیار همت و جدیت نمودند و بسیاری از بانوان فعال و دانشمند ایطالیائی در اینخصوص ها مکرر مقالات و موضوعاتی در روزنامه‌ها نگاشته و کتب و رسالاتی منتشر ساختند و در سال های ١٨٦٧ و ١٨٧٦ و ١٨٨٣ و ١٨٨٨ برای بدست آوردن مساوات با مردان در امورات اجتماعی تقاضانامه‌ای بمجلس تقدیم نمودند اگرچه نتوانستند بتمام مستدعیات خود نائل گردند ولی باز برای نهضت و پیشرفت بانوان راهی باز نموده و حق شرکت در بعضی مجامع و انجمنهای ملی را بدست آوردند و در اوائل قرن بیستم بنهضت خود دنباله داده و مجامعی در شهر رم بعنوان مجمع زنان میهن پرست » و در شهر میلان « مجمع اتحادیه زنان » و بعضی مجامع تعاونی برای بهبودی و پیشرفت هنر های دستی بانوان تاسیس نمودند و اکثر مؤسسین

این انجمنها از بانوان دانشمند و فاضله و تحصیل کرده در مدارس عالیه بودند.

در سال ١٩٠٦ اعضاء این مجامع که عبارت از هزاران هزار نفر زن بود باز برای دریافت حقوق خود پیشنهاداتی به مجلس تقدیم کردند.

و بعد در سال ١٩٠٨ در شهر رم و در سال ١٩١١ در شهر تورین کنگره های زنان ایطالیائی را منعقد ساخته و تقاضای خود را تکرار نمودند.

زنهای ایطالیائی موفقیت زنان امریکا و انگلیس را در دریافت تمام حقوق خود دیده و بیشتر بشوق افتادند که در این مراحل آنها نیز بتوانند کسب موفقیت نمایند.

لذا در سال ١٩١٣ لایحه‌ای تنظیم نمودند که مهمترین نکات آن عبارت از حق استقلال زن ایطالیائی در کار و عمل حق اشتغال در ادارات و مراکز دولتی و عمومی حق انتخاب کردن و انتخاب شدن بنمایندگی و حق طلاق بود.

ولی در همان اوان اشتعال نائره جنگ بین المللی مانع تعقیب زنها بمستدعیات خود شد اما در آنموقع اساساً از روی ضرورت و اجبار زنها وارد کارهای اداری و صنعتی و تجارتی شده و در اغلب جاها چرخهای امور را بدست گرفتند و کفایت و درایت خود را در انجام هر عمل و کاری نشان دادند.

زن ایطالیائی در رژیم فاشیست کنونی مقام ارجمندی را حائز است و تشکیلات مهمی از زنها و دختر های جوان نظیر تشکیلات زنان آلمان که بتفصیل ذکر شد دارند و دختران فاشیستی را فوق العاده

جدی سالم صاحب اخلاق و متین بار می آورند .

زنان ایطالیائی هم امروز مانند زنان آلمانی این نکته را درست فهمیدند که در هر امری بمجری شدن قوانین و آراء و عقاید دولت باید کمک کنند و بترقیات کشور خود از راه اقتصادیات و صرفه جوئی یاری نمایند لذا زنان کنونی ایطالیائی باداره خانه و تربیت و پرورش فرزند بسیار علاقه مند می باشند .

در سویس — نهضت زن از سال ۱۸۷۵ میلادی شروع می شود که در آن تاریخ یکی از رجال دانشمند آن کشور سکریتان نامی جمعیتی مختلط از زن و مرد دائر و در آن مجمع با دلایل متینی ثابت و اعلام نمود که آزادی و پیشرفت مرد بدون آزادی و پیشرفت زن امکان پذیر نیست و در سال ۱۸۸۰ باز یك جمعیت دیگری بعنوان « مجمع زنان میهن پرست » تاسیس یافت که این جمعیت یگانه وسیله رسیدن بمقصود را در تربیت اساسی دوشیزگان جوان دانسته و بتربیت صحیح و عملی دختر ها اهمیت زیاد میداد

با شروع قرن بیستم زن سویسی پیشرفت های سریعی نموده و عده زیادی از بانوان در کارهای اقتصادی و خدمات عام المنفعه وارد شدند .

زنهای سویسی بسادگی و حسن اخلاق بسیار معروفند و به علم تدبیر منزل و شئونات خانه و پرورش کودك بسیار ذوق و شوقی دارند .

لذا در تمام شهرهای سویس هنرستان های خانه داری برای تعلیم اداره خانه و هنرهای دستی دفتر داری و ماشین نویسی و غیرهٔ بحد وفور یافت می شود و تمام بانوان سویسی بمداومت باین هنرستانها رغبت زیادی نشان میدهند .

در شهر لوزان یك کتابخانه بزرگی از طرف جمعیت بانوان دائر و آثار و تالیف زنهای دنیا و کتب مفیده بحال زنان در آنجا گرد آورده شده است و جمعیت زنان یك دائره مخصوصی برای رجوع زنان هنرمند و کارگر تاسیس نموده که مقصود از آن ترویج هنر های بانوان و پیدا کردن کار و فروش هنرهای آنها است .

غایت مطلوب مجامع زنان سویس، بهبودی وضعیت اجتماعی و خانوادگی زنها و ترغیب مردم بزندگی خانوادگی و مرتب نمودن امور داخلی و تولید رفاه و آسایش می باشد .

در سویس زنها کمتر از سایر کشور ها در خارج از خانه مشغول بکار هستند .

در سال ۱۹۱۸ جمعیت زنان سویس برای دریافت حقوق اجتماعی و حق انتخاب لایحه ای بمجلس تقدیم نمودند که این مطلب مدت سالیان دراز در مجلس ملی و مجلس اعیان مطرح و موجب مناقشات زیادی گردیده و این مسئله تا سال ۱۹۲۷ مرتبا تکرار شده و بالاخره در تاریخ مذکور زنان سویسی بگرفتن تمام حقوق اجتماعی و شرکت در انتخابات موفق گردیدند .

در بلژیك — مدتهای مدیدی قضیه زنان مطرح و بالخصوص موجب مناقشه مابین احزاب بوده .

در تمام کشور های دیگر غالبا فرقه

آزادی خواهان کمك و یار زنها در پیشرفت نهضت بودند .

ولی در بلژیك بعکس فرقه محافظه کاران خدمات زیادی بعالم نسوان نمودند در ضمن مناقشات آنها خود زنها نیز بفکر اصلاح حال خود افتاده مجامعی تاسیس و بانوان نامی مانند «خانم ماری پوپلن» در میان آنها بظهور رسید که این خانم دکتر در حقوق و صاحب نطق و بیان بوده و در مجالس اجتماعی خطابه های شیوائی راجع بتربیت و ترقیات نسوان ایراد میکرد .

زنان بلژیك در سال ۱۹۱۱ حق انتخاب در انجمن های شهرداری شرکت در بعضی امورات اجتماعی را نائل شدند جنگ بین المللی هم بتنویر افکار توده خدمت نموده و عقاید و آراء را بر له زنها مستعد و موفق ساخت و در تاریخ ۱۹۱۹ در مجلس شورای ملی تصویب شد که مادران و زنان بیوه در نتیجه جنگ هم در دوره دیگر حق انتخاب داشته باشند و بالاخره در ماه آوریل ۱۹۲۱ اولین دفعه بانوان بلژیك در انتخابات شرکت نمودند ملکه الیزابت شخصا بمحل انتخابات رفته و رای خود را بصندوق انداخت .

زنان بلژیك بعد از جنگ فوق العاده پیشرفت نموده بدرجات و مناصب مهمی مانند وکالت، قضاوت و حکومت در شهرها و غیره نائل گردیدند .

در ممالك کوچك شمالی و اسکاندیناوی

مانند سوئد نوروژ هلاند و فنلاند زن از ایام قبل از آنکه هنوز در بعضی امپراطوریها و جمهوری‌های بزرك زنها بان مقام نرسیده بودند از بیشتر حقوق مدنی واجتماعی بهرهٔ وافری داشتند

در هولاند - زنها در امورات اجتماعی و خیریه یك نهضت مخصوصی نموده و بیش از زنان سایر کشور ها بدین مسئله اظهار علاقه میکردند و مخصوصا بتربیت صحیح دختران توجه زیاد داشتند .

« خانم ایلیا و بنجره یکی از بانوان متمول و دانشمند کشور هلاند برای ورود زنها در مسائل وامورات اجتماعی قبل از همه چیز تربیت کامل عقلانی و جسمانی آنها را صحیح و جائز دانسته و بهمین اساس هنرستانهای مخصوصی در شهر آمستردام برای تربیت دختران بنا و تاسیس نمود که در این هنرستان ها علاوه بر اقسام هنرهای یدی بعضی از دروس اقتصادی, سیاسی و صحی واجتماعی راجع بمضرات مسکرات و قوانین راجع بمزد زنان کارگر و وضع زندگی و خانه و مساکن آنها و راجع بحقوق زن در ازدواج وطلاق وغیره تماما تدریس میشد و هفته ای یکبار هنر آموزان را در کارخانجات وموسسات خیریه گردش داده و در آنجاها درحال کارگران عملا مطالعه میکردند .

در نتیجه همان تعلیم عملی بود که زن هولاندی توانست قدم های وسیع و برجسته ای در جامعه بر داشته بوظائف اصلی و حقوقی حقیقی خود پی ببرد .

در هولاند مجامع بزرگی مرکب از زنان دانشمند وفعال تشکیل یافته و برنامهٔ اعمال آنها شامل این مواد است .

مسئله مزد زنان کارگر، لزوم اصلاح

برنامهٔ آموزشگاههای دختران و کوشش و توسعه و ازدیاد آنها ، تربیت بدنی اجباری دختران مانند خدمت نظام وظیفه پسران آشنا نمودن بانوان و مادران بوظائف سنگین وتکالیف اجتماعی خود .

در تحت تاثیر چنین تربیت اساسی زن هولاندی توانست بیشتر حقوق مدنی واجتماعی نائل گردد .

بانوان هلاند در اواخر قرن نوزدهم شروع بدرخواست حقوق ملی و میهنی و هرکت درانتخابات و مسائل اجتماعی را نموده ویژه در سال ۱۸۹۰ بعد از نشستن «ملکه ویلهلمیناه بتخت شاهی در مطالبه حقوق سیاسی خود بیشتر جدیت و فعالیت نشان دادند و در سال ۱۹۰۵ تجدید نظری بقانون گردیده و قرار شد که بعرایض و پیشنهادات آنان رسیدگی شود و این مستدعیات و تقاضای زنها تا سال ۱۹۱۷ دوام داشته و در آنسال اجازه داده شد که زنها در مجلس شورای ملی نماینده داشته باشند و در سال ۱۹۱۸ در موقع تجدید انتخابات یکی از بانوان دانشمند هولاند «خانم سوزی گرونویك» در مجلس شورای ملی بکرسی نمایندگی نشست و بعداز رسیدن بمقصود و مطلوب خود زن هلاندی در ساحهٔ فضل و دانش وهنر کمال خیلی پیشرفت کرد .

درنوروژ — درقطعهٔ اروپا نخستین کشوری که زنان آن قبل ازسایرین حق انتخاب و بهره ای از حقوق اجتماعی خود داشتند کشور نوروژ میباشد .

زیرا در سال ۱۸۹۸ درقانون اساسی آن کشور مادهای برای حق انتخاب کردن زنها نیز پیش بینی شده بود و چون در جنگهای استقلالی وجدا شدن نوروژ از سوئد بانوان نوروژ کمکهای شایانی به مردان خود نمودند

لذا قبل ازجنگ بین المللی حق انتخاب کردن و ورود ببعضی مسائل و امورات اجتماعی را دریافت نمودند .

زنان نوروژ با متانت و حسن اخلاق و عشق و علاقه بورزش بسیار معروف بوده و طبعا بزنان امریکائی خیلی شباهت دارند .

درسوئد — زنها دراوایل قرن بیستم در تاریخ ۱۹۰۴ جمعیتهای متعددی ازخود منعقد نموده و در سال ۱۹۱۱ در تمام کشور سوئد عدهٔ این مجامع به ۱۸۱ شماره بالغ گردید و با تمام جدیت شروع بتبلیغ برای نهضت زنان نمودند و حزب آزادیخواهان نیز برای وصول بمقصود به آنها کمکهای زیاد کرد درسال ۱۹۱۸ در مجلس شورای ملی حق انتخاب بزن ها داده شد و اجرای عمل موکول بموافقت و تصویب مجلس سنا گردید و در سالهای بعد زنان سوئد موفق باخذ و استرداد تمام حقوق خود شدند .

درقرن بیستم ادیبهٔ مشهور و نویسنده زبردست « خانم سلمالاگرلوف» از زنان معروف سوئدی میباشد که آثار و تالیفات و منظومات این بانو درتمام دنیا معروفیتی بسزا داشته و موفق باخذ جایزه نوبل گردیده است .

فنلاند — باآنکه در همسایگی روسیه واقع و خالی از تاثیرات ونفوذ آن ملت نبوده ولی مسئله حق انتخاب کردن و بر گزیده شدن بانوان بمطالبات آنها خیلی زود و قبل از سایر کشور های اروپا

اجابت نموده و در سال ۱۹۰۷ در مجلس شورای ملی شهر هلسنکفور پایتخت آن کشور پانزده نفر زن نماینده داشته است که معروفترین آنها «خانم آن فوره مال» میباشد که این بانو متجاوز از پانزده سال است دائم بنمایندگی انتخاب میشود و یکی از بزرگترین روزنامه‌های کشور خودرا اداره میکند.

در اتریش و هنگری - زنها حق دارند بر خود ببالند زیرا از دیر زمانی خیلی زودتر از اغلب زنان سائر دول اروپائی حقوق خود را دارا می باشند چون در تاریخ ۱۸۶۱ در قانون مجلس دیت آن کشور حق انتخاب بدون تفاوت جنسی ثبت شده بود.

در تاریخ ۱۹۰۷ بانوان اتریش مجمع زنان را دائر نمودند که عده اعضاء آن متجاوز از چهار هزار نفر بوده وروزنامهٔ مخصوصی را منتشر می ساختند و در سال ۱۹۱۳ این مجمع تقاضانامه‌ای به مجلس شورای ملی تقدیم داشته و در مقابل ۱۵۰ رای موافق ۹۰ رای مخالف انتخاب شدن زنها بنمایندگی تصویب رسید «خانم ویکوفا کوناتیکا» در اروپا بعد از زن فنلاندی اولین بانوئی بود که بمقام نمایندگی نائل آمد در انتخاب بعد تنها از حزب دموکرات ده نفر زن وکیل انتخاب شد بهمان قیاس از حزب های دیگر حتی زنها در آن موقع بمقام سفارت و حکومت هم نائل آمده «خانم سیفهاوه» سویس بسمت سفارت و ایلچیگری ارسال گردید.

یوگوسلاوی و کشور های شبه جزیره بالکان

بعد از جنگ عمومی در کشوری که بنام یوگوسلاوی تشکیل یافته آهسته آهسته اوضاع زنان رونقی گرفته و بعضی از بانوان آن در عالم دانش و ادب کسب معروفیت نمودند از آنجمله «خانم کون لیکاه» با تالیفات مهم خویش نظر توجه و محبت عموم را نسبت بخود جلب کرده و بعد از دریافت حق انتخاب زن یوگوسلاوی در مجلس شورای ملی آنجا بکرسی نمایندگی نشست

زن بلغاری هم مانند زن یوگوسلاوی فقط در قرن بیستم خصوصا بعد از جنگ بین المللی نهضتی نموده و بعد از آنکه زنان سائر کشورهای اروپائی شروع به تقاضا های خود نمودند زن بلغاری نیز به آنها تاسی کرده ومجامع زنان تشکیل داده و روزنامهٔ «صدای زنان» را در مطالبه حقوق خود منتشر ساختند.

زنان بلغار یاران و مخلصین زیادی نسبت بنهضت زنان در دور خود جمع کرده و در سال ۱۹۱۸ لایحه ای برای حق انتخاب ملی واستخدام زنها بامورات کشوری بدولت تقدیم نموده ودر سالهای بعد همواره تقاضا های خودرا تکرار کردند

در اسپانیا هم قضیه نهضت زنان نسبت بسائر کشور های اروپا عقبتر بوده باهمه این مابین زنان آنجا عده ای از بانوان فاضله و دانشمند بظهور رسیده اند که معروفترین آنها «بانو اسپینوزا» رئیس «مجمع زنان اسپانیائی» می باشد که وی یکی از بانوان معروف وباعث افتخار است و در حق زن اسپانیائی در نوشته های خود چنین اظهار عقیده مینماید «اگرچه زنها در اسپانیا هنوز حق انتخاب ندارند ولی در سائر شئون اجتماعی و در انجام وظائف ملی وواجبات میهن هرگز از زنان

سایر کشور ها عقب نیستند .

چون این بانو در قوانین دول تخصص وید طولائی داشته لذا بریاست فرهنگستان کیشها و قوانین دعوت شده واول زنیست که باینمقام نائل گردیده است آثار و تالیفات ونظریات این خانم در قرن کنونی مشهور وحائز اهمیت میباشد

جنگ بین المللی نیز در حق زن اسپانیائی تاثیرات ونتائج نیکو بخشیده و در سال ۱۹۳۱ بزنها اجازه ورود بدانشکده ها و تمام موسسات علمی داده شد و روح نهضت ووجد و شعف آزادی را در دل او بیدار نمود اما هنوز نتوانسته است آنچه که در حقوق اجتماعی کمال مطلوب اوست بدست آورد زیرا مردان اسپانیائی درمحافظه کاری بسیار مصر هستند

حالیه درجنگهای اسپانیائی زنها رل مهمی را بازی نموده و مخصوصا دختران و بانوان جوانتر وارد قشون شده مانندمردان میجنگند .

در چند ماه قبل خبر یك دختر خلبان اسپانیولی که هفت هوا پیمای طرف را سرنگون ساخته وبیش از هفده سال نداشت یك مثال ونمونه کاملی از رشادت وشجاعت زن اسپانیولی را نشان داد

در پرتگال بانو « هوبرتین انگلر » پرتگالی در « جمعیت زنان خواستاران حق انتخاب فرانسه » سمت ریاست دبیرخانه و نایب رئیسی جمعیت را داشته و ضمنا برای نهضت و بیداری زنان کشورخویش نیز خدمت میکرد

لذا در تاریخ ۱۹۱۰ رساله ای راجع بمنافع و فوائد زنها در شرکت امور اجتماعی و داده شدن حق انتخاب بزنها تدوین نموده و بحکومت موقتی جمهوری پرتگال ارسال واسترداد حقوق همجنسان خود را مطالبه نمود

از بانوان دانشمند وفعال و زرنك پرتگال خانم « کارولینا آنژملو » نیزدر شهرلیسبون یك جمعیت زنان دائر نمود .

این بانو قانون اساسی کشور خویش را دقیقا مطالعه کرده و به این نکته پی برد که در آن حق انتخاب به عموم میهن نشینان بدون ذکر تفاوت جنسی قید و ثبت شده است لذا از آن ماده استفاده نموده وداو طلب نمایندگی گشته و اسم خود را در لوح نمایندگان داو طلب ثبت گردانید . چون در پرتگال هنوز افکار عامه مساعد برزنها نبود لذا بانوملو در همه‌جا که جلب شد ! ! ولی بانو آنژملو بخوبی از حقوق خود دفاع نموده و تبرئه گردید

اما این واقعه مرد پرتگالی را باین فکر انداخت که دو باره بقانون انتخابات تجدید نظر نموده و تبصره ای بر آن اضافه نماید که این حق منحصر بمردان است

حالیه زنان پرتگالی حق ورود بتمام مدارس آزاد و دانشکده ها و مؤسسات علمی را دارا می باشند .

در اروپ— پیشرفت سریع تمدن قرن بیستم در کشورهای مشرق زمین بیش از آنچه که متصور بود تاثیرات خود را بخشیده و آنها را از خواب های سنگینی که فرو رفته بودند بیدار کرده وبك یك به رهبری پیشوایان بزرگ خود از قید و تسلط رهانید و مردمان شرق باین فکر افتادند که خود را از قیود وبند های بعضی عادات و رویه هائی که دست و پای آنها را محکم بسته و مانع پیشرفت و تعالی آنها

بود برهانند. ملت ژاپون دور خاور دور به اندازه سریع رو به تکامل و تجدد گذاشت که مغربیان را غرق حیرت و اعجاب نموده بر روی این عقیده و نظریه « گوستاو لوبون » معروف که نژاد زرد همواره مقهور و مغلوب نژاد سفید است قلم بطلان کشید. و اورا بخطا و اشتباه خود معترف گردانید.

از این جنبش و فعالیتی که در کشور ژاپون پدید آمده زنها نیز نصیب وافری دارند. زن ژاپونی با قناعت و صرفه جوئی و فعالیت زندگی در پیشرفت و تعالی کشور خویش عامل بزرگی محسوب میشود. در مورد بارهای تحمل زن ژاپونی به انواع سختیها و قناعت او بسود های اندک و تا حدی از اسرار عمده ارزانی و رواج کالا های ژاپون در بازارهای گیتی می باشد.

زنان ژاپنی سخت پایبند عادات و عقاید کشور خود بوده و همواره سعی دارند از مظاهر تمدن مغرب آنچه که برای ترقی آنها در ساحه فضل و هنر و دانش لازم است اخذ و اقتباس نموده و از آن قسمت هائی که مضر اخلاق و باعث فساد است اجتناب و جلو گیری نمایند.

بانوان ژاپن میل و رغبت شدیدی به کسب دانش و هنر اظهار نموده و در تمام دانشکده های آن کشور وارد شده و مشغول تحصیل می باشند و علاوه مخصوص دختران هم در تمام کشور ژاپن سه دانشکده طبی پنج دانشکده دواسازی و پنج دانشکده دندان سازی موجود است تنها در شهر توکیو ده شماره هنرستان موسیقی و صنایع ظریفه و شش شماره هنرستان تجارت و پانزده دانشکده قابلگی و پرستاری و شش آموزشگاه مخصوص موسیقی و دفتر داری برای استفاده دختران جوان دائر میباشد عده کثیری از بانوان و دختران ژاپون هم در دانشگاه ها و هنرستانهای کشور های اروپا وارد گشته با کمال دقت و متانتی که از خصائص زنان آن ملت است رشته های هنر و انواع و اقسام علوم و فنون را تعقیب مینمایند.

زنان ژاپن مخصوصا در این سالهای اخیر نسبت بورزش و بازیهای ورزشی توجه مخصوص و میل مفرطی نشان میدهند در بازی های المپیک ۱۹۳۶ مثلا در برلن عده شرکت کنندگان زن ژاپونی از عده سایر زنان کشور های مشرق زمین بیشتر بوده و بالخصوص در انواع و اقسام شنا و جستن به آب از ارتفاعات بلند مهارت زیادی نشان داده و در این قسمت مدالهای درجه یکم نصیب آنان گشت.

چنانچه در مواقع عادی و صلح زن ژاپونی دائم برای ترقی و تعالی کشور خود همت و جدیت می کند در مواقع جنگ و مصائب نیز همان نحو یار و همدوش مردان خود است حتی بانوان اعیان و اشراف و درجه یکم هم داوطلب خدمت پرستاری در جنگ وارد گشته و از زخمی دیدگان پرستاری و محافظت میکنند چنانچه اخیرا خانم « فومیکو ناکوئی » عیال فرمانده کل نیروی ژاپن در چین در بیمارستان صلیب احمر « تاج سرخ » بسمت پرستاری داخل خدمت گردیده است در ژاپون انجمنهای مخصوصی از طرف بانوان برای اصلاح

و پیشرفت زنان دائر شده ودر تمام کشور بیست ودو انجمن خیریه وچهارده انجمن راجع بوضعیت سیاسی و اقتصادی زن و چندین انجمن دیگر برای پیدا کردن شغل بخانمها وترویج هنرهای آنها موجود است .

درعالم مطبوعات نیز زنان ژاپن خیلی پیشرفت کرده تقریبا ماهی پانزده مجله مخصوص خانمها چاپ و منتشر میشود که در آنها ازمسائل لازمه وراجع بخانه‌داری وقطعات ادبی و منظومات و اشعار زنان طبع میشود یکی از این مجلات مجله معروف « کدبانو » است که ماهیانه در حدود پانصد هزار جلد چاپ شده و در تمام کشور ژاپن منتشر میگردد

بسیاری اززنان ژاپن درشغلهای آزاد مانند مردان کار میکنند ومخصوصا درمسائل تعلیم وتربیت وآموزگاری ذوق زیادی نشان میدهند که تنها در دبستان های آنکشور متجاوز از [illegible] هزار آموزگار زن مشغول تدریس است وبیش از [illegible] هزار هم در ادارات ودوائر دولتی داخل خدمت گردیده اند و زنان ادیبه و فاضله معروف در ژاپون خیلی زیاد است.

خلاصه اکنون زنان ژاپون در عالم تمدن ودانش ومعرفت خیلی پیشرفت کرده واز تمام حقوق اجتماعی بهره کافی دارند اما هنوز تاحال بحق انتخاب نائل نگردیده و مشغول جدیت و اقدامات در این زمینه می باشند .

در چین — بانوان چینی نیز در قرن بیستم متوجه این نکته شدند که پابند و اسیر عادات قدیم بودن و بانوان ها و قالب ها پای خود را بعنوان ظرافت و زیبائی کوچک کرده در کنج خانه نشستن تناسبی با احتیاجات و تقاضا های این قرن ندارد علی الخصوص که در مقابل دشمنان وهم نژادان قوی همواره مترصد فرصت بوده واز غفلت واهمال او استفاده میکنند لذا دراوائل قرن بیستم درکشور آسمانی چین نیز در میان بانوان یک جنبش و نهضت جدیدی پدیدار گشته و زنها توجهی نسبت بتحصیل وتربیت خود نشان داده وجمعیت زنان را برای اصلاح وضعیت حال خود دائر نمودند که درسنوات ۱۹۱۲ و ۱۹۱۳ اعضاء این مجمع خیلی جدیت وتلاش کرده و از دولت اجازه ورود دختران را بدانشگاه وتمام مؤسسات علمی درخواست نموده و در سال ۱۹۱۴ به آرزو و آمال در زمینه خود موفق گشته حق ورود بدانشگاه را استحصال نمودند و به دانشگاه های طب و ادبیات وحقوق و فنی در شهرستانهای پکن و نانکن وارد شدند وبسیاری ازدختران جوان نیز برای تکمیل تحصیلات و دریافت درجه دکترا بکشورهای اروپا وامریکا مسافرت نمودند!

زنان چین پس از حصول موفقیت در ساحه دانش و ادب یواش برای بدست آوردن حقوق سیاسی خود نیز اقداماتی کرده ودرسال ۱۹۲۲ دانشجویان دختر دانشگاه پکن بمنظور تحصیل حق انتخاب بزنها جمعیتی تاسیس دادند ومجمع بانوان نیز با اینجمعیت دست اتحاد و اتفاق بهم داده ودرهرطرف دراینخصوص مشغول تبلیغات شده و بالاخره در اواخر همان سال زن ها مقام نمایندگی را در مجلس شورای ملی پکن احراز نمودند

زنان چین در سال ۱۹۳۵ روز نامهٔ مخصوص زنان بنام «کشور آسمان» را دائر کردند که تمام امورات آن را بدست خود اداره نموده و مردان را در اداره و تحریر آن شرکت نمی دادند و این روزنامه در تمام اقطار و اکناف کشور وسیع چین انتشار یافته در حقوق اصلی زن و موقعیت اجتماعی او در آن روزنامه شرح وتوضیحات مفصلی نگاشته میشد چون خیلی ازمردان چینی تعصبهای بیجا درحق زنان خود داشته لذا نهضت زنها درآن کشور گاه گاهی مصادف به انواع مخالفتها وارتجاعات میشود بهمین جهت بانوان دانشمند چین برای مقاومت با آنها دائم دست یکانگی و اتحاد بهم داده و متفقا در جلوگیری آن کوشش میکنند همین ثبات وپایداری آنها باعث شد که زنان در امورات سیاسی و قضائی مقامات مهمی را اشغال کرده حتی در امورات لشکری هواپیمائی پلیسی و غیره نیز وارد ومانند مردان مشغول شوند

چنانچه در این اواخر ظهور یك بانوی مشهور فعال وشجاع چینی عالمیان را بشگفت انداخته است که آنهم همسر پیشوا و رئیس کل قوای چینی «خانم چان کای شك» میباشد

این بانو و خواهر او که عیال «سون یات سن» رئیس جمهور سابق و مؤسس «مجمع تربیت سیاسی زن» چین است از بانوان دانشمند نامی و فعال چین میباشند؛

از ابتدای شروع جنگهای چین و ژاپون فعلی ریاست قوای هوائی چین به «بانو چان کای شك» محول گشته است که وی از عهدهٔ ادارهٔ این ماموریت خطیر و دشوار خود بخوبی بر می آید و در شور اهای جنگ شرکت کرده باسرداران کشور راجع باوضاع جنگ دائم تبادل نظر میکنند واینخانم یکی ازعوامل محرك و مشوق عمدهٔ نیروی چین بوده و دائم در تشویق اهالی و افراد چین در حفظ ودفاع میهن مقالهها و اعلامیههای هیجان انگیز نشر و پخش مینماید و درمجلهها و روزنامه های کشورهای خارجه مرتبا مقالاتی نگاشته و نوشتههای اودائم مورد پسند و توجه واقع میگردد و ازاین راه خدمت بزرگی بدولت و ملت خودانجام می دهد .

در هندوستان نیز در قرن بیستم جنبش و فعالیت مخصوص در عالم زنان حادث گشته و جمعیتهای متعددی مرکب از بانوان هند و پارسیان تشکیل گردیده که در آن مجامع خدمات و فعالیت خانمهای پارسی نژاد فوق العاده جالب توجه است

مخصوصا در سال ۱۹۱۹ این مجامع در هندوستان خیلی توسعه یافته و یك مجمع بزرگی بنام «مجمع عموم زنان هند» تاسیس یافت که این جمعیت در تمام آن کشور هشتاد شعبه دارد و سالی یکمرتبه در یکی از شهرستانها کنگرهٔ زنان هند را منعقد میسازد که در آن کنگرهها راجع بمسائل اجتماعی زنان مانند اصلاح قوانین زناشوئی و مسائل مربوطه به بهداشت و اخلاق زنان و حقوق اجتماعی آن ها مذاکره وگفتگو کرده و دراینخصوص ها تصمیماتی اتخاذ مینمایند .

وبدینوسیله بسیاری از عادات نکوهیده ومخالف قانون اجتماعی ومدنی که معمول و متداول بوده و ظلمهائی که درحق زنان

وارد می ساختند رفع و برطرف شده است .

از آنجمله سوزاندن زنان بیوه بعد از وفات شوهر و جلوگیری از شیوع فساد اخلاق و جلوگیری از ازدواج دختران خرد سال ووضع سن معین برای زناشوئی دختران وغیره میباشد .

اکنون در هر یك از این قسمتها قوانینی وضع شده است که بحال زنان بسیار نافع و نیکو بوده و حقوق آنها را حمایت ودفاع میکند .

و یکی دیگر از موفقیات مجمع مذکور اینست که در بسیاری از شهرستان های هندوستان زنها حق شرکت در انجمنهای شهرداری را بدست آورده و در بعضی استانها مانند استان « برمه » مادراس بنگاله از تاریخ ۱۹۲۱ بعد حق انتخاب نیز نائل گشته اند حتی در استان « میسور » استحقاق زن در شرکت تمام امور سیاسی و اجتماعی محرز و اعلام شده و زن ها در آن نواحی از تمام حقوق خود بهره مند میباشند .

« خانم ساروجینا نایدو » رئیس انجمن زنان میهن پرست و « خانم شاهنواز » و «خانم زربانوی» پارسی از بانوان نامی هند در این قرن میباشند که زربانو خانم ساکن شهر بمبئی است و وی نخستین زنی میباشد که در هندوستان موفق باخذ درجه دکترا در حقوق گشته و در محکمه عالی بمبئی عضویت یافته و یکی از وکلای زبر دست آنجا بوده است و اغلب درمجالس و انجمنها نطقهای مفید و مهیجی ایراد میکرد .

بانوان پارسی هند مؤسسات بسیار در امورات خیریه وعام المنفعه دائر نموده و برای بهبودی اوضاع بانوان هند خیلی کوشش نموده و از زنان فقیر و بی بضاعت دستگیری می کنند و با بذل و احسان بسیار معروف اند چنانچه یکی از بانوان پارسی آنجا مرتن بانو عدالجی باعچیه برای ساختمان یکباب آموزشگاه دخترانه زردشتیان در طهران ۱۴۳۵۰۰۰ ریال اعانه بخشیده است .

زنان هند اکنون مقام مهمی را در جامعه احراز نموده و در سمتهای مهم دولتی و قضاوت و وکالت و طبابت ودر ادارات معارفی مشغول کار هستند و از بانوان ادیبه و روزنامه نگار میان آنها پیدا شده است که باکمال همت و رشادت کمك مردان خود شده برای آزادی و استقلال کشور خویش وتعالی هم جنسان وهم نوعان خود دائم مشغول تبلیغات هستند حتی گاندی زعیم مشهور هندویان مواقع تسمیم باعتکاف و خاموشی یکی از بانوان نامی هند ادیبه مشهوره و رئیس مجمع زنان « بانو ساروجینا نایدو » را بجانشینی خود برگزید که این مسئله مقام و مرتبت زن را در کشور کنونی هند بخوبی معلوم میدارد .

در ترکیه

زنان ترکیه در اوائل قرن بیستم سخت گرفتار تعصبات ملی و مذهبی و مقید بچادر و حجاب بوده و در تاریکی و جهالت زندگانی میکردند ولی از آنجائی که موقعیت جغرافیائی ترکیه میان شرق و غرب واقع گشته و همسایهٔ نزدیك اروپا است لذا بانوان ترك نیز نهضت وفعالیت جدیدی که در همسایگی خود در زنان کشورهای اروپا بجریان افتاده بود زود بجنبش و هیجان آمده و بعضی از بانوان

نامی جمعیتهائی تشکیل داده و بتدریج صدای آنها برای دریافت حقوق اجتماعی و دعاوی از مقامات دولتی بلند شد وعده‌ای از بانوان ادیبه وفاضله مانند «فاطمه علیه خانم» و «نگار خانم» «بشارت نزیهه خانم» و «خالده ادیب خانم» در عالم علم و ادب قدم گذارده با تالیف و انتشار آثار منظوم و منثور خود در تحریک و تشویق زنان ترک برای پیشرفت و اعتلا از مقام و موقعیت در عالم اجتماع کوشش نمودند در این ضمن جنگ بین‌المللی فرا رسید زنان ترک نیز در آن موقع که وطن‌پرستی و وظائف ملی خود را بسیار خوب انجام داده و از هر حیث کمک بافراد ارتش مضایقه نکرده و خیلی از بانوان اعیان ترکیه بسمت پرستاری وارد خدمت در ارتش شدند و این خدمت و فداکاری آنها نتائج بسیار مفید و نیکو بخشیده و قدر و مقام زن ترک را بالا برده در عالم اجتماع منزلت و موقعیت مهمی را حائز گردید و باعث ترقی و تکامل در زن ترک آشکار شده و در پایان آن «در خاتمه جنگ بین‌المللی» بود و به زنها در تمام پیشه های اجتماعی و دانشکده‌ها اجازه داده شد.

ولی سعادت و کامیابی حقیقی زنان ترک با زمامداری حضرت آتاتورک قائد توانا و رئیس جمهوری ترکیه شروع میشود زیرا زنان ترک که تا آنروقت از بسیاری حقوق اجتماعی محروم بودند یکباره به تمام آن نائل گشته و از قیدهای [illegible] بعضی عادات نامطلوب و [illegible] جهل و نادانی خلاصی یافته و باکمال [illegible] و خرسندی از نعمت و موهبت آزادی بهره مند گشتند که اکنون تمام تفاوت ها و حقوقی و امتیازاتی که سابق میان زن و مرد موجود بوده از میان برداشته شده و در کلیه مراحل علمی و ادبی ، اجتماعی و سیاسی و قانون مدنی زن و مرد متساویاً سهیم و شریک میباشند و حالا هیجده نفر نماینده زن در کرسیهای مجلس شورای ملی آن کشور نشسته و مانند مردان آن سرزمین اظهار رای و عقیده نموده و حق [illegible] کلام دارند .

در محکمه های عالی ترکیه پانزده نفر قاضی و [illegible] نفر وکلای عدلیه عضویت یافته‌اند قریب [illegible] نفر از اعضاء وزارت [illegible] زن [illegible] و عده زیادی طبیب و مهندس و [illegible] از زن در آن کشور موجود است حتی زنها در امورات شهربانی نیز شرکت جسته عده ای زن پلیس مشغول خدمت هستند .

رئیس [illegible] هوائی ترکیه [illegible] و [illegible] خانم [illegible] دختر خوانده آتاترک بوده و بخوبی موفق به اداره [illegible] آن گشت

در مصر - نهضت میان زنها در مصر در زمان محمدعلی پاشا شروع میشود خدیو نامبرده در موقع تاسیس و اصلاح آموزشگاه های پسران بافتتاح چهار آموزشگاه برای دوشیزگان فرمان داد و مردم هم در تعقیب آن برای تحصیل و تربیت دخترهای خود میل و رغبتی احساس کرده و پرتو علم و دانش میان بانوان مصر رواج یافت که ادیبه ها و [illegible] معروف بظهور رسیده و در روزنامه ها مقالاتی نوشتند و روح نهضت و [illegible] در آنها بیدار شد و تالیفات [illegible] مانند تحریر المراة والمراة -

الجدیده از نویسندگان معروف مصر در اوائل قرن بیستم برای پیشرفت نهضت نسوان خیلی کمک کرده مخصوصا از سال ۱۹۱۹ ببعد یك فعالیت جدیدی در زنان آن سرزمین مشهود گردید که از آنجمله « هدی خانم » شعراوی میباشد که بنام (اتحاد زنان مصر) تشکیلی داده و برای اصلاح موقعیت اجتماعی زن مصری مجاهدات فوق العاده نمود حتی در تاریخ ۱۹۳۴ لایحه‌ای برای دریافت بعضی حقوق اجتماعی زنان مصر تنظیم کرده بمجلس شورای ملی تقدیم داشت که مختصری از آن را دراینجا نقل میکنم :

« احتیاج به شرح و دلیل برای اثبات [illegible] و برهانی نداریم برای اینکه [illegible] بیشتر از نصف توده آن ملت را تشکیل میدهند چنانچه تاریخ هم یگانه شاهد ما عظمت براینست که ترقی ملتها بسته بترقیات زنهای آنها بوده واصلاح حال زنان اصلاح حال عموم است و شکی هم نداریم که بهترین وجوه اصلاحات عملا تعدیل دانش و تهذیب اخلاق آنها است و این دو عامل عمده و حقیقی است که افراد را برای تهیه احتیاجات و ضروریات خود و [illegible] خود حاضر و آماده مینماید لذا ما زنان مصری از دولت و از پارلمان جدا تقاضا داریم که در اصلاح حال طبقه زنان مطالب زیر را از مجلس بگذرانند :

« ۱ — تساوی جنسین در تعلیم و تدریس و باز شدن درهای مدارس عالی و امتحانات عالی برای دخترها و ترغیب و تشویق آنها مخصوصا بتحصیل علوم و فنونی که بدان نیاز مندند »

« ۲ — تزیید شمارهٔ دبیرستانها برای دختران . »

« ۳ — تشکیل ادارهٔ تعلیمات زنان از تعلیمات مردان . »

« ۴ — تعیین زنان دانشمند وباتجربه در تعلیم و تدریس و در مقدمات لازمه زنان بجای مردان و مواظبت کامل در تغییر و تبدیل آنها بتدریج که دیگر از مردها در آن سمتها باقی نماند زیرا که زنها بهتر از مردها احتیاجات دختران را میدانند و بیشتر از آنها برپاداری وترقی زنان کوشش مینمایند »

« ۵ — تعدیل قانون انتخابات وهمکاری زنان در حق انتخاب « ولو مقید بشرط تحصیل » یا تأدیهٔ مالیات از مال و ملك خود باشد » البته اعتراض براین پیشنهاد دور از عقل و عدالت و انصاف میباشد زیرا [illegible] هیچ دلیلی اقامه نمیتوان نمود براینکه بعضی از مردهای جاهل رأیی هم حق انتخاب کردن و انتخاب شدن را دارا باشند و زنان دانشمند و فاضله از این حق طبیعی محروم بوده و از قوانین و احتیاجات کشور و میهن خویش غافل و جاهل بمانند . »

« ۶ — اصلاح قوانین متداوله راجع بزناشوئی برطبق اساس دین اسلام ورعایت عدالت کامله در اینمورد که یکی قانونی وضع شود که مرد بیش از یك زن نتواند گرفتن دوم قانونی وضع شود که کسی قدرت تطلیق زن خود را نداشته باشد مگر در پیش قاضی که دراینمواقع اغلب قضات شرع یگانه موجبه مصالحه و واسطه اصلاح میان زوجین میشوند . »

حالیه بانوان مصر در ساحهٔ دانش و

ادب پیشرفتهای نمایانی کرده و میان آنها ادیبه هائی مانند « خانم آلانسه‌دی » بظهور رسیده است که واقعا خانم مشارالیها باعث افتخار زنان مصر بوده و بیشتر منظومه‌هائی که تراوش احساسات تند و تیز و قلب حساس اوست باغلب زبانهای خارجه ترجمه شده و در کشور های اروپا نیز معروفیت و شهرتی بسزا دارد .

بانوان مصر اکنون هم مجامع متعددی برای نهضت زنان داشته و دائم در آن مجامع برای تعلیم و تربیت زنان و بهبودی اوضاع اجتماعی بانوان آن کشور مساعی لازمه را مبذول میدارند

کنگره های بین المللی زنان

یکی از امتیازات تمدن کنونی تشریک مساعی مابین دول برای تسهیل امور راجع بصلح و سلم در عالم و پیدا کردن راه حل بعضی از مسائل سیاسی و اجتماعی میباشد زیرا اغلب ملتهای روی زمین تاکنون بتجربه فهمیده اند که بعضی قضایائی موجود است که منفردا حل آنها امکان پذیر نبوده و توفیق و کامیابی خیلی دیر و بندرت نصیب آنها میگردد اما وقتی که توحید و تشریک مساعی و تبادل افکار بمیان آید بیشتر و زودتر به نتیجه می رسند

زنها نیز در قرن بیستم با شروع نهضت های خود در اغلب کشورهای گیتی زودتر از مردان این اصل مسلم را درک نموده و جمعیت های متعددی با اینمرام تشکیل دادند که فعلا سه جمعیت بزرگ مرکب از زنان کشور های مختلف بعنوان های « جمعیت بین المللی زنان » « اتحاد زنان عالم برای صلح » « اتحاد جوانان دختر و پسر برای صلح » می باشد.

منشاء و ایجاد جمعیت بین المللی زنان در اواخر قرن نوزدهم در ممالک متحده امریکا است که جمعیت زنان آنجا در شهر واشنگتون از تمام بانوان استانهای کشور اتازونی بکنگره دعوت نموده و بعد بتدریج باین خیال افتاد که از زنان کشور های دیگر گیتی نیز باین کنگره دعوت نماید

در سال ۱۸۹۷ زنان کشور آلمان و در ۱۸۹۸ انگلستان و سوئد باین کنگره وارد گشتند و در سال ۱۸۹۹ دومین کنگره بین المللی زنان در شهر لندن منعقد شد که این دفعه میان آنها از بانوان مشرق زمین زنان هندی مستور و چینی و ژاپونی و جاوائی نیز شرکت داشتند و بعد در تاریخ ۱۹۰۰ زنان ایطالیا و ۱۹۰۱ زنان فرانسه و آرژانتین و در ۱۹۰۳ استرالیای شمالی و غربی و سویس و اطریش در آن عضویت یافتند .

در تاریخ ۱۹۰۴ سومین کنگره زنان در برلن منعقد شد که ایندفعه توفیقات بجدید و پیشرفتهای زیادی نصیب بانوان گشت زیرا در آن کنگره مطالب مهمی راجع ببهبودی اوضاع و رفاه زنان و ترفیع و اعلای مقام زن در عالم صحبتهائی شده و هزاران زن بآین کنگره عضو شدند و در سال ۱۹۰٦ کنگره چهارم در پاریس منعقد شد و روز نامه‌های آن کشور از چگونگی کنگره و مسائلی که در آن مطرح شده بود مفصلا بحث کردند و در آن تاریخ اعضای آن کنگره به ۱۱ ملیون زن رسیده بود که بعد از آن با سرعت حیرت آوری رو به فزونی گذاشت و از کشور های دیگر مجامع زنان متعددی بدان ملحق گشت در سال ۱۹۰٦ کوئینسلاند در سال

۱۹۰۷ بلغاری وصربی بآن اضافه شده و عده ملل شرکت کننده به «۲۳» رسید و بعد سالهای جنگ بمیان آمده ومتوقف ماند

بعد از خاتمه جنگ درسال ۱۹۱۹ در ژنو ودر سال ۱۹۲۱ در شهر بال سویس منعقد گردید که این مرتبه عده دول شرکت کننده به «۳۶» بالغ گردیده بود وبعد در سال ۱۹۲۶ دوباره در پاریس انعقاد یافت که ایندفعه از ملل خاور زمین مصروسوریه وایران نیز شرکت کرده بودند بعد مرتبا هردو سال یک مرتبه در یکی از کشور های شرکت کننده دائر شده ودو سال قبل جلسه آخری هم در اسلامبول یکی از شهرستان های ترکیه برقرار گردید که فعلا متجاوز از ۵۰ کشور در آن شرکت دارند و ریاست مجمع با « خانم کربت آشبی » بانوی دانشمند انگلیسی است

این مطلب مسلم است که زن بیش از مرد حساس وصاحب رقت وعاطفه بوده و دائم از جنگ و کشتار سخت گریزان است وعلت اصلی آنهم مادر بودن او میباشد .

لذا از آنوقتی که زن در امورات اجتماعی بامرد شریک شده اولین جدیت واقدام او در راه صلح عالم بوده وبرای رسیدن بدین مقصود مجامعی دائر نموده که از آنجمله جمعیت « اتحاد زنان عالم برای صلح » می باشد که رئیس و مؤسس جمعیت « خانم کلارا گوتری دارسی » است که در تاریخ ۹ فوریه ۱۹۱۵ در شهر لاهه هلند آن دایر کرد ودر یکمین اجتماع آن ۱۱۳۶ زن از دوازده کشور مختلف در آن شرکت جستند ودرسال ۱۹۱۹ دومین کنگره خود را در زوریخ منعقد ساختند که از چهارده کشور در آن شرکت یافته بود .

این کنگره سومین مرتبه در شهر وین در سال ۱۹۲۱ دائر گردیده و از بیست کشور ۲۰۰ نفر زن نماینده در آنجا حاضر شدند و مسائل عمده ای که در آن کنگره مطرح شد عبارت از مواد زیر بود .

۱ - سعی برای ابقاء صلح در عالم وکوشش در تعدیل و اصلاح عهدنامه ها و رسای که در آنجا مواد سخت و غیر ممکن الاجرا برای اتریش و آلمان پیشنهاد شده بود .

۲ - توجهات برای تعمیر و آبادانی بعضی شهرستانها که از جنگ خرابی و خسارت زیاد دیده بودند.

۳ - هر دولت بتدریج بتقلیل اسلحه بپردازد .

۴ - بکشورهای کوچک وضعیف برای تقویت کمکهائی بشود .

۵ - تمام اعضاء دولتهای شرکت کننده باید قول دهند که جدا از جنگ وکشتار پرهیز کنند .

۶ - تمام اعضای آن سعی وجدیت کنند که در کشور منسوبه خود دائم برای صلح و صفا تبلیغاتی نمایند والتمام سعی بایستی مساعی خودرا در این نکته مبذول دارند که در آموزشگاه های کشور های آنها درسهائی راجع بمعنای حقیقی تمدن و منافع صلح وسلم و احترام بادیان وحقوق دیگران تعلیم وتدریس شود .

در سال ۱۹۲۴ اعضای این جمعیت پنجمین کنگره خود را در شهر واشنگتن دائر نموده و به همکاری برای بر قرار داشتن صلح اندرها و عهدها بسته و تصمیم گرفتند که در همه جای گیتی به تبلیغ

افکار خود جدیت نمایند . مخصوصا در ماه ژوئیه ۱۹۲۶ بیش از هزار نفر زن در کویهای لندن و اطراف بریتانیای کبیر باتمام تظاهرات واعلانات پیاده در خیابانها حرکت نموده و در هر طرف خطابه ها و نطق های مهیجی بسر علیه جنگ نمودند .

در مادهٔ اول برنامهٔ این جمعیت این مطلب نگاشته شده است :

« زن درروی زمین برای تولید محبت و عطوفت آفریده شده نه برای کمک در ایجاد نفرت و خصومت بدینجهت این مجمع تصمیم میگیرد که برای محو ونابود ساختن اهریمن بدی و دشمنی در گیتی و تولید محبت و اتحاد واتفاق میان افراد بشر با تمام قوای خود مجاهدت وفداکاری نماید .

ما برای درهم شکستن موانع بزرگی که ملتها را از هم دور و جدا کرده و باعث نفاق و عداوت میان آنها می شود علاج را در آن می بینیم که درمیان بانوان کشورهای گیتی رفاقت و صمیمیت برقرار ساخته و ضمنا در تحت نفوذ وتاثیر این قوه در قلب مردان نیز همین احساسات را تولید نموده و از این راه بقاء صلح کمک کنیم .

در سال ۱۹۳۴ اعضاء این جمعیت به ۴۵ ملیون زن رسیده و از ۵۶ کشوردر آن عضویت داشته است و فعلا نیز بهمان نسبت که خوف و هراس از اشتعال نائره جنگ در عالم منتشر میشود بهمان اندازه شماره اعضاء این جمعیت رو بافزایش میگذارد .

اگر وضعیت وروحیه زن را ازخلال صفحات تاریخ در ادوار مورد تدقیق و تفحص قرار دهیم خواهیم دید که زن قرن بیستم هیچ شباهتی با زنان قرنهای گذشته ندارد .

در ادوار گذشته زن تماما مقهور واسیر مرد در زندگی شده و عمر خود را در تاریکی و جهل گذرانده و نتوانسته است ماهیت واستعداد خود را چندان بروز دهد اگرچه در آن میان گاه گاهی بعضی از آنها مانند شمعی نورافشان شده ودرخشیده اند ولی عدهٔ آنها بقدری کم و محدود بود که نتوانست تمام این عالم تاریک را روشن گرداند .

زیرا عقیده و آراء عموم برعلیه زن بوده و نظریه های غلط وکجی در باره او داشت و شیوع این افکار و عقاید ناقص در روحیهٔ زن نیز تاثیر عجیبی نموده و در حق خود عدم اعتماد و بدبینی تولید مینمود و در نتیجه او را ضعیف و عاجز و مقهور و زبون و اسیر مرد میساخت نه شریک و رفیق او در زندگی .

منتها این اسارت و حقارت او نسبت بکشورها و طبقهها وعقیدهها وتمدنهای مختلفی بخود میگرفت :

اگر جوان و زیبا بود محض تامین حس زیبا پرستی و التذاذ نفس او را بت و فرشته خوانده و معبود و عروسک میساختند .

اگر صاحب نفوذ و تمول و مقتدر بود از روی تملق و چاپلوسی بروی او خندیده و آلت استفاده قرار میدادند و اگر ادیبه و فاضله و دانشمندی میان آنها پیدا میشد عقیدهٔ عمومی باندازهای منکر و مخالف آنها بود که مورد ریشخند و

تمسخر واقع گشته و برای آثار مولیر و امثال او پهلوان حکایت و موضوع مضحکه را تشکیل میداد :

اما زن قرن بیستم موفق شد که تمام این افکار پوچ و نظریه‌های باطل را از مخیلهٔ مردان با انصاف و با وجدان دور کرده و عموم را بلیاقت واستعداد خویش معترف گردانده و اهلیت و استطاعت خود را در انجام هر امر و کاری نشان دهد .

خلاصه در قرون گذشته زن اسیر و زبون مرد بود و در قرن کنونی مساوی و برابر او در تمام مراحل زندگی . که میداند ؟ شاید در آتیه برتر و بالا تر از او و شاید قرن بیست و یکم قرن حکومت و فرمانفرمائی زن باشد که در تدابیر صلح جویانهٔ او گیتی نمونه ای از بهشت رفاه و سعادت و صلح و سلامت گردد .

هفدهم دی

یا روز سعادت بانوان

زنان اغلب کشور های متمدن در قرن بیستم سالیان دراز متحمل زحمات و صدمات گرانا گون شده و با هزاران موانع و مشکلات روبرو گردیده حتی در بعضی کشور ها زنجیر ها کشیده و خونابه ها خورده تا توانستند در جامعه مقامی را احراز نموده و اهلیت واستعداد خویش را برای دخالت و شراکت در امورات اجتماعی ثابت و از مزایای حقوق ملی و مدنی بهره‌مند شوند حتی در برخی از آنها هنوز هم با کمال جدیت و اصرار مشغول مجادله و کوشش برای اعلاء قدر و موقعیت و ارتقاء مقام و منزلت خویش می باشند و تاحال هم نتوانسته‌اند از موهبت و لذت آزادی بهره یاب و در آمال و مرام خود موفق و کامیاب گردند که شرح آن را بتفصیلی در مقالات مسلسل بعرض رساند

اما دوشیزگان عزیز ایران در اوائل قرن بیستم نه تنها از فشار زبونی ونادانی واسارت زندگانی میکردند بلکه بنیان اجتماعی کشور سست و مشرف به زوال بود .

آنهائی که دوستدار وقدر شناس این کشور باستانی بودند این وضع فجیع را واتماشا کرده واز سقوط یک دولت تاریخی سه هزار ساله متاسف و غمناک میشدند و آنهائی هم که خود را در این امر بهره‌مند می دیدند دامن باین آتش زده ومیخواستند در روی تلهای خاکستر آن برای خود بساط تمتع واستفاده چیده وبهره‌ها بردارند

در این گیر ودار فرزند با همت و شجاع و راد مرد باحمیت ایران قد برافراشته ودست توانا و با اقتدار خود را بسوی ملت ستمدیده و افتاده دراز کرده و آنها را

بلند کرده و به کاروان پیشرفت و تمدن راهنمائی و و اداشت

در اینخصوص از هرگونه توجه و فدا کاری دریغ نکرده ودرین راه هرزحمت ومشقت را برخود هموار وهر مانع ومشکل را باخاك یکسان ساخت وهر بندو قیدی که بدست و پای این ملت بدبخت پیچیده ومانع حرکت وقدم برداشتن او درشاه‌راه ترقی و کمال بوده از هم گسیخته و دور انداخته و جاده را بلامانع و رادع وصاف وهموار بانها آماده و مهیا ساخت

میهن گرامی و محبوب ما ایران را جان نو بخشیده و بکالبد افسرده‌اش روح تازه دمید و رستکاری داده واو رابدرجه کشور های معظمه گیتی رسانده‌اهمیت و عظمت دیرینۀ‌ازدست رفته‌رادوباره‌باو بخشید

درآن اوان بانوان حساس‌ایران نیزصدای نهضت و فعالیت زنان کشور های عالم‌را که درسر تاسر گیتی پیچیده بود میشنیدند ولی پردهای تاریك وسیاه ودیوارهای بلند و ضخیمی که دور آنها تشکیل‌شده‌وهمه‌را درچاه بدبختی انداخته بود نمی گذاشت که این صدا بخوبی بگوشهای آنها برسد ودر دل آنها طنین انداز شودوآنها را بجنبش و حرکت و فعالیت در آورد

گاه گاهی بگوش بعضی از آنها این آواز دلنواز صدای ضعیف‌خود رارسانده وقلب آنها رابضربان وهیجان میانداخت و از آن متاثر شده مجامع وانجمنهای کوچکی تشکیل کرده و مجله‌ها و روز نامه‌هائی تاسیس می‌دادند ولی دست‌وپای آنها بازنجیر های محکمی بسته شده بود لذا موفق نمی کردیدند در یك محیطی که سراسر آفاق اورا تاریکی وابر های ظلمت و نادانی و تعصبهای بیجا پوشانده بود کاری از پیش ببرند ناچار در های آن مجامع بسته‌شده‌و آنروز نامها ومجله ها در طاق نسیان فراموش میشد.

ناجی بزرگوار و قائد توانا و یگانه خسرو ایران پرور اعلیحضرت همایون شاهنشاه پهلوی‌درضمن اصلاحات‌همایونیش بدین نکته عطف توجه فرمودند که اساسا نیمی از پیکر جامعه مادچار سستی وفلج شقی است و بهبودی این مریض محتاج به‌بهبودی کامل و بحرکت آمدن این‌نصفه تن او میباشد لذا در روز تاریخی ۱۷ دی‌ماه ۱۳۱۴ هنگام افتتاح دانش سرای مقدماتی تهران وجشن توزیع دانشنامه‌ها و گواهی نامه ها اعلیحضرت همایون شاهنشاه پهلوی وعلیا حضرت ملکه ایران ووالا حضرتین شاهدختهابه دانشسرا‌التشریف فرما شدند در آنجا شاهنشاه محبوب و معظم کشور ایران زنان ایرانی را غرق الطاف و عنایات شاهانه قرار داده‌و آنها را بخطاب « خواهران و دختران من » مفتخر و به آنها خاطر نشان فرمودند که روز ۱۷ دی ماه را برای خود یك‌روز بزرك و تاریخی بدانند و چند جمله از بیانات عالیه شاهانه در آن‌روز‌راکه بانوان ایران باید آنها را همیشه آویزه گوش خود نموده وسر مشق زندگی خویش‌قرار دهند در اینجا نقل میشود

« بی اندازه خوشوقتم که می بینم خانم های ایرانی‌بزیور فضل وهنر آراسته و بحقوق و مزایای خود آشنا شده اند .

« زنهای ایران سابق بر این چون از اجتماع خارج بودند نمی توانستند وظیفه خود را نسبت بکشور خویش کاملا ادا کنند ولی حالا بمقامی رسیده اند که هم

« خواهران و دختران من! شما اکنون که وارد اجتماع شده اید باید بدانید که وظیفه بزرگ شما کار و کوشش در راه میهن است شما سعادت آینده کشور را بدست دارید! شما مربی نسل آینده هستید و انتظار من از شما خانمهای دانشمند در این موقع که بحقوق و مزایای خود آگاه شده ومیخواهید خدمت خود را نسبت بکشور انجام دهید اینست که در زندگی قانع باشید و باقتصاد وصرفه جوئی عادت کنید از تجمل و اسراف بپرهیزید »

همینکه مژده این خبر در اطراف منتشر شد ازهرگوشه وکنار کشور بانوان ایران به این نهضت آواز موافقت داده باشادی وخرسندی کامل جشنهای باشکوه ومجالس بافتخار این نهضت فرخنده و خجسته دائر وباجنبش وتلاش مخصوصی در برانداختن پرده های تاریک اوهام و بدبختی بیکدیگر پیشروی گرفته وبسیاری از بانوان بموسسات علمی و هنرستانها و و دانشکده ها وارد و برای فراگرفتن تعلیمات عالیه وکسب هنر وفضائل شوق وشعف مخصوصی ابراز داشتند.

روز هفدهم دی یکروز نوین وتاریخی است که درحیات زن همه چیز را عوض کرده زن ایرانی قبل ازآن تاریخ بپیچیده بچادره پرده های اسارت یك سایهٔ تاریك یك خیال متحرك وموهوم و یك موجود ناشناسی بیش نبود و کسی از او خبری نداشت واین نه تنها یك پرده تاریك بود که روی زیبا و اندام رعنای او را می پوشانید بلکه یك مانع ضخیم وکوه پیکری بود که میان اورا باوادی مدنیت وتجدد حائل گشته و نمی گذاشت که جان و تن او ازنسیم جانبخش تمدن تازه وزنده و بهره مند شود

زن ایرانی نه تنها درزیر این چادر ظلمانی بجهانیان واجنبیان ناشناس مانده بود بلکه درکشور خویش نیز بیگانه وغریب بوده و حتی قدرت شناسائی نفس وموقعیت خویش را نیز نداشت

اغلب مردان کشور ما تاروز تاریخی ۱۷ دی حتی ملتفت هم نبودند که زن هم در این گیتی حق حیات دارد و او هم موجودیست که می تواند بسهم خویش برای سود کشور وپیشرفت صنایع واقتصادیات میهن کارکرده و خدماتی انجام دهد لذا در این روز تاریخی قائد توانای ایران چراغ راهنما بر سر راه حیات تاریك زنها گرفته وآنهارا ازخواب سستی ورخوت بیدار ومراتب حقوق و مزایایشان را بانها گوشزد فرمود طوق رقیت واسارت را ازگردن آنها باز وآنها را نیز بکاروان نهضت وبیداری زن درعالم وارد کرده

حالا نکتهٔ مهم اینجا است که وظیفه و تکالیف وروش زنان ایران در این نهضت جدید و مقدس چیست ؟ و باید

چه راهی را پیش گیرند که بتوانند به نتیجه و غایة این مقصود که منویات شاهنشاه هم فقط از این نهضت شامل همان قسمت مطلوب است برسند ؟

خوشبختانه بانوان حساس و باقریحه ایران ازهمان ابتدای نهضت توانسته اند وضعیت و موقعیت خویش‌را نیك سنجیده با کمال متانت خود را بتجدد و تمدن آراسته در هرمجمع و محفلی بایك‌وضع لایق وآبرو مندی حرکت‌نموده واطرافیان را از این وقار و متانت و استعداد خود خرسند و شادمان سازند و مخصوصا در این مدت کم که بیش از دوسال ازعمر او نمی گذرد طوری با‌ین‌وضعیت جدید خود آشنا شده و انس گرفته اند مانند اینست که سالیان دراز وضع و لباس آنها همان قرار بوده و حتی گاه‌گاهی خود آنها هم از تخطر اینکه یك‌وقتی در زندان‌ظلمت و حجاب زندگی میکردند متزجر شده و جهان‌ان زندگی ناگوار و ناشایست‌تحمل مینمودند در اندر شگفت و حیرت اند

ولی این مطلب مسلم و جای تردید نیست‌که مقصود عمده از این تحول وتبدل اصلاح قسمت معنوی و عقلانی است و بانوان ایران باید بهمان اندازه که علاقه مند به تغییر و اصلاح پیکر و جامه و ظواهر خود هستند محققا باید بیش از آن به پرورش و تربیت قوای عقلانی و کسب‌دانش و کمالات همت و کوشش خودرا مصروف دارند و تصور نمایندکه بایستی این کار در اوان کودکی شروع شده و اکنون از آن ثمره چیدن بوده باشند بلکه در هر اوانی از عمر انسان میتواند از گنج دانش و هنر بهره‌مند گردد

بدینجهت لازم‌است که خانمها دردرجه یکم علم و دانش‌را در مد نظرداشته و همیشه دراخذو ازدیاد آن کوشش کنند

اگر بخواهیم در اینجا از منافع و لذایذی که به روح آدمی از دانش وهنر عاید میشود یکایك شرح دهیم یقیناً محتاج بـ کردن صفحاتی است که در اینمقال میسر نمی باشد

ولی میتوانم همانقدر عرض‌کنم که آن عده از بانوان‌که تاکنون از دانش دور مانده نیز باید این نهضت عالی را با هنر و دانش توام بسازند تا اوامر وفرمایشهای شاهانه را با همدوشی خواهران دانشمند خود انجام داده وعضو فایده بخشی بکشور و جامعه خود شوند و واجبات ملی و میهنی خودرا چنانچه لازم است اداکنند وفرزندان خودرا اشخاص‌لایق وبرومندی بکشور بار آورند .

زنان کشور ما باید بدانند که امروز وضع جهان دگر گون شده و هرگز مقتضیات آن با مقتضیات گیتی دیروزی شبیه نیست .

هوای آنرا سخت انقلابات سیاسی و اقتصادی فراگرفته و افراد هرکشور اعم از زن ومرد تمام همت خود را در این قسمت مصروف میدارند که نجات وکامیابی نصیب ملت خود گردد و مخصوصا زنان هرکشور کمك وعامل عمده برای تامین این منظور بوده باکمال مجاهدت‌بمردان خود شراکت ورفاقت میکنند لذاهیچوقت بیکار ننشسته و وجود خود را عاطل و باطل نگذاشته و وقت خودرا بیهوده تلف نمی کنند .

باهمه بحران و گرانی کالا سخت

مقاومت نموده و میخواهند تاثیرات شدید و ناگوار آن را با تدابیر صرفه جویانه و با فعالیت و کار کردن دفع و باطل سازند

لذا ما زنهای ایرانی نیز باید همیشه قناعت و صرفه جوئی را پیشه خود ساخته و از اسراف و تبذیر کالاهای خارجی احتراز جوئیم

یك رفیق صمیمی و دوستدار حقیقی در زندگی بمردان خود بوده و مادر خوب برای فرزندان خود میباشیم !

قانون طبیعت یك وظیفه سنگین و در عین حال بسی مقدس و ارجمندی بدوش های ما گذاشته است که آنهم وظیفه مادری است ما باید با تمام عشق و حرارت قلبی با تمام رافت و عطوفت و با تمام توجه و دقت پسران خود را سربازان دانا و شجاع و دختران خود را مادران دانا و مهربان و هردو را با اندیشه نیك و گفتار نیك و کردار نیك و شاه پرست و میهن دوست ببار آوریم

ما در اینمدت تاریخ نهضت تمام کشور ها را دیده و کیفیت آنها را ملاحظه کردیم که در هیچ جای گیتی یك نهضتی باین اندازه مهم و سترك و یك تحولی بدین اندازه بزرك و بس شایان احترام و تمجید در این مدت کوتاه با این همه سهولت و آسانی بعمل نیامده است لذا ما زنان ایران همیشه نسبت به آن پدر تاجدار خود که دست توانای اعلیحضرتش ما را نجات داده است سپاسگذار بوده و امیدواریم برای اجرای منویات شاهانه سزاوار انجام وظایف باشیم تا بحصول رضایت خاطر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مفتخر گردیم